

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.01.2018
Avaldamismärge: RT I, 04.07.2017, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
22.06.2017 otsus nr 123

Maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tulenev Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 14.06.2017

1. peatükk MAAVALITSUSTE ÜLDIST TEGEVUSTREGULEERIVAD SEADUSED

§ 1. Vabariigi Valitsuse seaduse muutmine

Vabariigi Valitsuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 39 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Valitsusasutused on ministeeriumid, kaitseväge ja Riigikantselei, samuti ametid ja inspeksioonid ning nende kohalikud täidesaatva riigivõimu volitusi omavad asutused. Seadusega võib ette näha ka teisi valitsusasutusi.”;

2)paragrahvi 40 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ministeeriumid, Riigikantselei, ametid ja inspeksioonid ning teised seadusega ettenähtud valitsusasutused moodustatakse, korraldatakse ümber ja nende tegevus lõpetatakse seaduse alusel.”;

3)paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Valitsusasutusel on põhimäärus, eelarve ja väikese riigivapiga pitsat. Valitsusasutuse põhimääruses võib ette näha valitsusasutuse sümboolid ja teenetemärgid, mis kooskõlastatakse Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.”;

4)paragrahvi 43 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Valitsusasutuste hallatavad riigiasutused kuuluvad Vabariigi Valitsuse määratud ministeeriumi valitsemisalasse või Riigikantselei haldamisele.

(5) Valitsusasutuste hallatava riigiasutuse põhimääruse kinnitab Vabariigi Valitsus, minister või riigisekretär.”;

5)paragrahvi 44¹lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 44¹lõike 6 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „, maavanemal oma pädevuse piires”;

7)paragrahvi 44¹lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Igas ministeeriumis ja Riigikantseleis kogutakse andmeid riigi esindamise kohta kohtus vastavalt ministeeriumi valitsemisala ja Riigikantselei pädevuse piires.”;

8)paragrahvi 44²lõike 2 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 59 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „konkurentsijärelevalve korraldamine,” sõnadega „järelevalve kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide üle.”;

10)paragrahvi 65 lõikes 1 asendatakse sõnad „kohalike omavalitsuste arendamine” sõnadega „kohaliku omavalitsuse üksuste arendamine ja nõustamine”;

11)paragrahvi 65 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Rahandusministeeriumi valitsemisalas on Riigi Tugiteenuste Keskus.”;

12)seaduse 4. peatüki 6. jagu täiendatakse §-ga 75³ järgmises sõnastuses:

„§ 75³. Haldusjärelevalve omavalitsusüksuste tegevuse üle

(1) Justiitsministeerium teostab haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle ning Rahandusministeerium seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses kohaliku omavalitsuse üksuste kasutuses või valduses oleva riigivara kasutamise seaduslikkuse ja otstarbekuse üle.

(2) Justiitsministeeriumil on õigus kaasata haldusjärelevalve teostamisse ministeerium, kelle valdkonda kuulub järelevalvatava kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakt.

(3) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus nõuda kohaliku omavalitsuse üksuste jõustunud õigusaktide ärakirju. Kohaliku omavalitsuse üksused on kohustatud ärakirjad esitama hiljemalt seitsmendal päeval pärast valdkonna eest vastutava ministri nõude saamist.

(4) Kui valdkonna eest vastutav minister leiab, et kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakt või selle andmata jätmine on õigusvastane ja rikub avalikku huvi, võib ta 30 tööpäeva jooksul haldusakti andmisest või sellest keeldumisest teadasaamisest arvates teha kirjaliku ettepaneku tunnistada haldusakt kehtetuks, viia see õigusnormidega vastavusse või anda nõutav haldusakt välja.

(5) Kui valdkonna eest vastutav minister leiab, et kehtetuks tunnistatud haldusakti õigusvastased tagajärjed rikuvad avalikku huvi, võib ta kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates teha kirjaliku ettepaneku kõrvaldada haldusakti tagajärjed.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud ettepaneku võib esitada ka koos ettepanekuga tühistada haldusakt, mis tagajärjed tekitas.

(7) Teiste seadustega võib sätestada erisusi käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tähtajast.

(8) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole 30 tööpäeva jooksul pärast valdkonna eest vastutava ministri kirjaliku ettepaneku saamist haldusakti kehtetuks tunnistanud, seda õigusnormidega kooskõlla viinud, nõutavat haldusakti andnud või haldusakti tagajärgede kõrvaldamist otsustanud, võib valdkonna eest vastutav minister esitada protesti halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

(9) Kui valdkonna eest vastutav minister pöördub Eesti Vabariigi põhiseaduse §-de 14 ja 160 ning õiguskantsleri seaduse § 15 kohaselt avaldusega õiguskantsleri poole kohaliku omavalitsuse organi üldakti või selle sätte Eesti Vabariigi põhiseadusele või muule seadusele vastavuse kontrollimiseks, siis saadab ta samal päeval avalduse ärakirja ka selle akti vastu võtnud kohaliku omavalitsuse organile.

(10) Kui valdkonna eest vastutav minister avastab, et kohaliku omavalitsuse üksus on vallanud, kasutanud või käsutanud riigivara ebaseaduslikult või ebaotstarbekalt, teeb ta Riigikontrollile, uurimis- või muule pädevale asutusele ettekande ning edastab koos ettekandega ka tema käsutuses olevad seda tõendavad dokumendid ja muud materjalid.

(11) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus kontrollida seadusega kohaliku omavalitsuse üksusele pandud või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt halduslepinguga võetud riikliku ülesande täitmist.”;

13)seaduse 6. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

14)paragrahvi 92³lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel on valdkonna eest vastutaval ministril õigus pöörduda ministri või riigisekretäri poole asjaomase ministeeriumi, Riigikantselei ja nende valitsemisalasse või haldamisele kuuluvate täidesaatva riigivõimu asutuste kohta kirjalike selgituste saamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel on valdkonna eest vastutava ministri poolt selleks volitatud isikutel kooskõlastatult ministri või riigisekretäri õigus tutvuda valitsusasutustes ja valitsusasutuste hallatavates riigiasutustes dokumentidega ning saada teavet, mis on vajalik lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmiseks.”;

15)paragrahv 98 tunnistatakse kehtetuks;

16)seadust täiendatakse §-ga 105¹² järgmises sõnastuses:

„§ 105¹². Maavalitsuste lõpetamine

(1) Rahandusministeeriumi valitsemisalas asuvate maavalitsuste tegevus lõpetatakse alates 2018. aasta 1. jaanuarist. Lõpetamise korraldab valdkonna eest vastutav minister.

(2) Seaduses sätestatud maavalitsuste ülesannetega seotud õigused ja kohustused lähevad üle asjaomase valdkonna eest vastutavale ministrile, tema juhitava ministeeriumi valitsemisala asutusele või kohaliku omavalitsuse üksustele seaduses sätestatud ulatuses ja korras. Muudest õigusaktidest ja lepingutest tulenevad maavalitsuse õigused ja kohustused lähevad üle asjaomase valdkonna eest vastutavale ministrile, tema juhitava ministeeriumi valitsemisala asutusele või ülesande endale täitmiseks võtnud kohaliku omavalitsuse üksusele.

(3) Muud õigused ja kohustused ning maavalitsustest üle jääva vara valitsemisega seotud ülesanded lähevad üle Rahandusministeeriumile.

(4) Enne 2018. aasta 1. jaanuari kehtinud Vabariigi Valitsuse seaduse § 88 lõike 6 alusel kehtestatud määrus kehtib kuni selle kehtetuks tunnistamiseni.”.

§ 2. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduse § 36 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor või tema volitatud politseiametnik – maakonnas tervikuna;”.

§ 3. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 31 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riigikantselei ja ministeeriumid on kohustatud kasutusele võtma abinõud hallatavate riigiasutuste poolt veebilehtede pidamiseks.”;

2)paragrahvi 32 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riigikantselei ja ministeeriumi veebilehelt peab olema võimalik otse juurde pääseda nende halduses olevate asutuste veebilehtedele.”.

§ 4. Avaliku teenistuse seaduse muutmine

Avaliku teenistuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 97 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 101 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Ministeeriumi kantsleri teenistusest vabastamisest koostöö mittelaabumise tõttu vastavalt käesoleva seaduse §-le 96 teatatakse kantslerile kirjalikult vähemalt 30 kalendripäeva ette.”;

3)paragrahvi 102 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 5. Eesti lipu seaduse muutmine

Eesti lipu seaduse § 5 lõikest 1 ja § 11 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „maavalitsuse”.

§ 6. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse muutmine

Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Maakonnas teostavad seaduse alusel riiklikku haldamist valdkonna eest vastutav minister ja valitsusasutused.”;

2)paragrahv 4¹ tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 8 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna „maavanema” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministri”;

4)paragrahvi 8 lõike 3 punktides 1 ja 1¹, § 8 lõike 4 sissejuhatavas lauseosas, § 8¹lõikes 3¹, § 8¹lõike 8 sissejuhatavas lauseosas, § 9 lõigetes 3¹ja 9 ning § 12 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „maavanem” sõnaga „Rahandusministeerium” vastavas käändes;

5)paragrahvi 8 lõike 4 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 8 lõikes 5 asendatakse sõna „maavanemalt” sõnaga „volikogult”;

7)paragrahvi 8¹lõikest 3 ja § 9 lõikest 3 jäetakse välja sõnad „maavanemale ja”;

8)paragrahvi 8¹lõige 9 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 8¹lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Volikogu otsus piiride muutmise taotlemise kohta avalikustatakse hiljemalt Rahandusministeeriumile esitamise päeval. Territooriumi ühe haldusüksuse koosseisust teise haldusüksuse koosseisu arvamisel esitatakse Rahandusministeeriumile volikogu otsus nõutava dokumentatsiooniga hiljemalt kuus kuud enne kohaliku omavalitsuse volikogu korraliste valimiste päeva.”;

10)paragrahvi 8¹lõige 11 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 8¹lõikest 13 ja § 9 lõikest 14 jäetakse välja sõnad „maavanemalt ja”;

12)paragrahvi 9 lõige 11 tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 9 lõige 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(12) Volikogu otsus haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemise kohta avalikustatakse hiljemalt Rahandusministeeriumile esitamise päeval. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel esitatakse Rahandusministeeriumile volikogu otsus nõutava dokumentatsiooniga hiljemalt kuus kuud enne volikogu korraliste valimiste päeva.”;

14)paragrahvi 9 lõige 13 tunnistatakse kehtetuks;

15)paragrahvi 12 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 7. Eluruumide erastamise seaduse muutmine

Eluruumide erastamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 6 lõike 2 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui eluruumide erastamise kohustatud subjekt ei olnud kellegi valitsemisalas, korraldab kohustatud subjekti ülesannete täitmist eluruumi asukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus.”;

2)paragrahvi 21⁴lõike 1 neljas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui eluruumide erastamise kohustatud subjekt ei olnud kellegi valitsemisalas, korraldab korteriomandite kinnistamiseks avalduse esitamise eluruumi asukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus.”;

3)paragrahvi 21⁵lõike 7 teises lauses ja § 21⁸lõike 3 teises lauses asendatakse sõna „maavanem” sõnaga „Rahandusministeerium” vastavas käändes;

4)paragrahvi 22 lõige 9 tunnistatakse kehtetuks.

§ 8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006 «Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta» rakendamise seaduse muutmine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006 «Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta» rakendamise seaduse § 2 lõikes 1 asendatakse sõna „maavalitsuse” sõnaga „Rahandusministeeriumi”.

§ 9. Halduskoostöö seaduse muutmine

Halduskoostöö seaduse § 6 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ministeeriumi ja Riigikantselei pädevuses oleva haldusülesande täitmiseks volitamise otsustab Vabariigi Valitsus.”.

§ 10. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 18 lõike 1 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „maavanemaks,”;

2)paragrahvi 55 lõiget 4 täiendatakse punktiga 9³järgmises sõnastuses:

„9³) korraldab valimisi või rahvahääletusi vallas või linnas Euroopa Parlamendi valimise seaduses, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses, Riigikogu valimise seaduses või rahvahääletuse seaduses sätestatud korras;”;

3)paragrahvi 55 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui valla- või linnasekretär kandideerib Euroopa Parlamendi, kohaliku omavalitsuse volikogu või Riigikogu valimistel, asub nendel valimistel volitatud esindajaks või tal ei ole muul põhjusel võimalik täita valimiste korraldaja ülesandeid, nimetab vallavanem või linnapea käskkirjaga valla- või linnasekretäri asendaja käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 9³sätestatud ülesannete täitmiseks.”;

4)paragrahvi 66 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Justiitsministeerium teostab järelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse üle seadusega sätestatud korras.”.

§ 11. Kohtute seaduse muutmine

Kohtute seaduse § 103 lõike 2 punkt 12 tunnistatakse kehtetuks.

§ 12. Pühasustusega väikesaarte seaduse muutmine

Pühasustusega väikesaarte seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 4 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Komisjoni kuuluvad hääleõigusega valdkonna eest vastutav minister, kaks Rahandusministeeriumi esindajat, üks Keskkonnaministeeriumi, üks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning üks Maaeluministeeriumi esindaja, üks iga väikesaarte nimekirja kantud saare esindaja, üks saarte elanike huve esindavate ühingute esindaja ja kaks väikesaarte esindajate kutsutud Riigikogu liiget. Komisjoni koosseisu kinnitab Vabariigi Valitsus korraldusega.”;

2)paragrahvi 11¹tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Väikesaarel looduskaitse seaduse, muinsuskaitse seaduse, jäätmeseaduse ja teiste seaduste ning kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktide täitmise tagamiseks ja nimetatud õigusaktidest tulenevate nõuete rikkumisest teavitamiseks võib kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu moodustada saarevahi ametikoha.”.

§ 13. Riigikaitseliste sundkoormiste seaduse muutmine

Riigikaitseliste sundkoormiste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 10 lõike 1 punktidest 2 ja 5 jäetakse välja tekstiosa „, maavanem” vastavas käändes;

2)paragrahvi 42¹punkt 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 14. Riigivaraseaduse muutmine

Riigivaraseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigivara valitsemine on vara Eesti Vabariigi (edaspidi *riik*) nimel omandamine, kasutamiseks võtmine, valdamine, kasutamine ja käsutamine ning riigi osalemine Eestis registrisse kantud juriidilises isikus või varauhisuses ja välisriigis registreeritud piiratud vastutusega eraõiguslikus juriidilises isikus.”;

2)paragrahvi 4 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Seaduses või Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud juhtudel täidab riigivara valitseja ülesandeid riigitulundusasutus ning maareformi seaduses ja selle alusel antud määrustes sätestatud juhtudel Maa-amet.”;

3)paragrahvi 4 lõige 3¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Kui riigivara valitseja ülesandeid täidab riigitulundusasutus, kohaldatakse tema suhtes ministeeriumi kohta sätestatud. Käesoleva seaduse alusel Vabariigi Valitsuse pädevuses olevate küsimuste otsustamiseks esitatakse ettepanekud valdkonna eest vastutava ministri kaudu.”;

4)paragrahvi 6 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Asutaja- ja liikmeõiguste teostamisele maaparandusühistus kohaldatakse maaparandusseaduses sätestatud.”;

5)paragrahvi 6 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Vabariigi Valitsuse määratud ministeerium võib volitada asutaja- või liikmeõigusi teostama volitatud asutust.”;

6)paragrahvi 6 lõigetest 6 ja 8 jäetakse välja tekstiosa „, maavanem” vastavas käändes;

7)paragrahvi 6 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

8)paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 7¹järgmises sõnastuses:

„(7¹) Volitatud asutuse riigivaraga seotud õiguste ja kohustuste ulatuse ning otsustusõiguse võib sätestada riigivara valitseja määruse või käskkirjaga.”;

9)paragrahvi 12 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „maavalitsus või”;

10)paragrahvi 96 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Rahandusministeerium planeerimisseaduse §-des 14, 27 ja 56 nimetatud ülesannete täitmiseks;”;

11)paragrahvi 96 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

12)paragrahvi 101 lõike 1 sissehjuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Ministeerium ja Riigikantselei kooskõlastavad Vabariigi Valitsuse või riigivara valitseja otsuse eelnõu Rahandusministeeriumiga järgmistel juhtudel.”.

§ 15. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 220 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks.

§ 16. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõike 1 punkt 14 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 2 lõike 1 punkti 19³lisatakse pärast sõna „maavanema” sõnad „või Maa-ameti peadirektori”.

§ 17. Väärteomenetluse seadustiku muutmine

Väärteomenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 11 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui kohtuvälised menetlejad ei jõua kokkuleppele, lahendab alluvusvaidluse oma resolutsiooniga viivitamata:

- 1) minister, kui kohtuvälised menetlejad on tema valitsemisalasse kuuluvad asutused;
- 2) valdkonna eest vastutav minister käesoleva lõike punktis 1 nimetatata juhul.”;

2)paragrahvi 52 lõikest 11 jäetakse välja sõnad „maavalitsus ning”.

2. peatükk HARIDUSVALDKONNA SEADUSED

§ 18. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduse § 5⁴ lõike 2 punktis 8² asendatakse sõnad „ja maavanema kirjalikud arvamused” sõnadega „kirjalik arvamus”.

§ 19. Huvikooli seaduse muutmine

Huvikooli seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 23 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Haldusjärelevalvet huvikooli õppe- ja kasvatustegevuse üle teostab Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *järelevalveorgan*).”;

2)paragrahvi 25 punktid 5–8 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 26 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 20. Koolieelse lasteasutuse seaduse muutmine

Koolieelse lasteasutuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Koolitusloa kehtetuks tunnistamise ettepaneku teeb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 3 ja 4 alusel valla- või linnavalitsus.”;

2)paragrahvi 28 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Haldusjärelevalvet lasteasutuste ja nende pidajate tegevuse õiguspärasuse üle teostab Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *järelevalveasutus*) eesmärgiga tagada alushariduse kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääsetavus, õppe ja kasvatuse korraldamine ning selle kvaliteet ja tulemuslikkus.”;

3)paragrahvi 28 lõiked 2 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahv 29 tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahvi 30 punktid 5–8 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 31 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 33 lõike 1 teisest lausest jäetakse välja tekstiosa „maavanemat.”.

§ 21. Kutseõppeasutuse seaduse muutmine

Kutseõppeasutuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 9 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) kohaliku omavalitsuse üksuste liidu kirjalik arvamus kooli asutamise ja õppe avamise vajalikkuse kohta;”;

2)paragrahvi 10 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kohaliku omavalitsuse üksuste liidu kirjalik arvamus uues õppekavarühmas tasemeõppe avamise vajalikkuse kohta;”;

3)paragrahvi 49 lõike 3 esimesest lausest jäetakse välja tekstiosa „asukohajärgset maavanemat.”;

4)paragrahvi 52 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Haldusjärelevalvet koolide ja nende pidajate tegevuse õiguspärasuse üle teostab Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *järelevalveasutus*) eesmärgiga tagada kutseõppe kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääsetavus, õppe ja kasvatuse korraldamine ning selle kvaliteet ja tulemuslikkus.”;

5)paragrahv 53 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 54 punktid 5–8 tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 55 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 22. Noorsootöö seaduse muutmine

Noorsootöö seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 7 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 12 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „või valdkonna eest vastutava ministri ülesandel noortelaagri asukohajärgne maavanem”.

§ 23. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 39 lõikest 6 jäetakse välja sõnad „ning kooli asukohajärgse maavanemaga kooskõlastatult”;

2)paragrahvi 39 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Riiklikult toetatavale õpilaskodu kohale õpilase vastuvõtmise aluseks on elukohajärgse valla- või linnavalitsuse põhjendatud taotlus ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase vanema nõusolek.”;

3)paragrahvi 50 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Nõustamiskomisjoni peavad kuuluma vähemalt eripedagoog, logopeed, koolipsühholoog ja sotsiaaltöötaja. Vajaduse korral võib nõustamiskomisjon oma töösse kaasata ka muid eksperte. Nõustamiskomisjoni töökorra kehtestab komisjoni moodustaja.”;

4)paragrahvi 61 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigikooli asutamise vajalikkuse kohta lähtuvalt piirkondlikust hariduspoliitikast ja koolivõrgu kujundamise vajadusest annab arvamuse kooli asukohajärgne vald või linn.”;

5)paragrahvi 63 lõike 3 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 80 lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa „asukohajärgset maavanemat”;

7)paragrahvi 84 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Haldusjärelevalvet koolide ja nende pidajate tegevuse õiguspärasuse üle teostab Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *järelevalveasutus*) eesmärgiga tagada põhi- ja üldkeskhariduse kättesaadavus ja neile võrdsel alustel juurdepääsetavus, õppe ja kasvatus korraldamine ning selle kvaliteet ja tulemuslikkus.”;

8)paragrahvi 84 lõiked 2 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahv 85 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 86 punktid 5–8 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 87 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

3. peatükk KESKKONNA JA MAAREFORMI VALDKONNA SEADUSED

§ 24. Jäätmeseaduse muutmine

Jäätmeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 55 tekstist jäetakse välja sõnad „ning maavanemale”;

2)paragrahvi 71 lõikest 3 jäetakse välja sõnad „maavanemale ja”.

§ 25. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2³lõike 1 teisest lausest jäetakse välja tekstiosa „maavalitsus.”;

2)paragrahvi 16 lõike 3 punktist 1 jäetakse välja sõnad „maavalitsusi ja”.

§ 26. Maareformi seaduse muutmine

Maareformi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 6 lõiget 2 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) õigusvastaselt võõrandatud maa asukohta ei ole võimalik kindlaks määrata.”;

2)paragrahvi 6 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Ehitis käesoleva seaduse tähenduses on aluspinnasega kohtkindlalt ühendatud ja inimtegevuse tulemusena ehitatud terviklik asi, samuti lõpetamata ehitis.”;

3)paragrahvi 6 lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Teed ning tehnovõrgud ja -rajatised, mis võimaldavad tagastatava maa otstarbekohast kasutamist, ei ole rajatised käesoleva seaduse tähenduses. Ehitisena ei käsitata ajutisi hooneid ja rajatise ning lagunenuid ja kasutusest väljalangenud ümbrust või maastikupilti tunduvalt kahjustavaid ehitisi. Viimati nimetatud ehitised kõrvaldab omanik määratud tähtpäevaks. Tähtpäevaks kõrvaldamata ehitised muutuvad maareformi käigus maatüki oluliseks osaks.”;

4)paragrahvi 6 lõike 3² teises ja neljandas lauses asendatakse tekstiosa „lõikes 1” tekstiosaga „lõikes 3”;

5)paragrahvi 6 lõike 3³ viies lause tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 7 lõike 4 neljas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Tiheasustusega aladeks on ka enne 2018. aasta 1. jaanuari maavanema poolt kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekultiheasustusega alaks määratud alad.”;

7)paragrahvi 8 lõikes 4 ja § 40 lõike 1 kolmandas lauses asendatakse sõna „maavanem” sõnadega „Maa-ameti peadirektor” vastavas käändes;

8)paragrahvi 12 lõike 1¹ kümnendas lauses ja § 14 lõike 5 kümnendas lauses asendatakse sõnad „maavanem või tema volitatud isik” sõnadega „Rahandusministeerium või valdkonna eest vastutava ministri määratud Rahandusministeeriumi valitsemisala asutus”;

9)paragrahvi 15 lõikes 3 asendatakse sõna „maavanem” sõnaga „Rahandusministeerium”;

10)paragrahvi 21 lõike 3 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „maavanema loal”;

11)paragrahvi 21 lõigetes 5 ja 6 asendatakse sõna „maavanem” sõnaga „Siseministeerium” vastavas käändes;

12)paragrahvi 22¹ lõike 4⁴ kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 22² lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna „maavanem” tekstiosaga „Maa-amet (edaspidi *erastamise korraldaja*)”;

14)paragrahvi 22² lõike 1 teisest lausest jäetakse välja tekstiosa „, ülejäänud maade erastamist korraldab maa asukoha järgne maavanem”;

15)paragrahvi 22² lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

16)paragrahvi 22³ lõige 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(12) Käesoleva paragrahvi 9. või 10. lõike alusel soodustuse saamiseks esitatakse maa müügihinna vähendamiseks taotlus erastamise korraldajale ja enammakstud summa tagastamiseks või väljaostuvõla kustutamiseks taotlus Rahandusministeeriumile või valdkonna eest vastutava ministri volitusel Rahandusministeeriumi valitsemisala asutusele.”;

17)paragrahvi 23 lõike 5³ esimeses lauses asendatakse sõnad „maa erastamise korraldaja või tema poolt volitatud isik” sõnadega „Rahandusministeerium või valdkonna eest vastutava ministri määratud Rahandusministeeriumi valitsemisala asutus”;

18)paragrahvis 23³ asendatakse läbivalt sõna „maavanem” sõnadega „kasutusvalduse seadja” vastavas käändes;

19)paragrahvi 25 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgnevalt:

„Kohaliku omavalitsuse üksus võib munitsipaalomandisse antud hoonestamata sotsiaalmaa sihtotstarvet muuta, nimetatud maad võõrandada või kasutusvalduse või hoonestusõigusega koormata kümne aasta jooksul arvates maa andmisest üksnes valdkonna eest vastutava ministri loal.”;

20)paragrahvi 25 täiendatakse lõikega 5¹järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva seaduse § 38 lõike 3 kohaselt välja selgitatud munitsipaalomandisse antava maa munitsipaalomandisse andmise otsustab Maa-ameti peadirektor.”;

21)paragrahvi 25 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Maa munitsipaalomandisse andmise korra ja munitsipaalmaa võõrandamisest, kasutusvaldusesse andmisest või hoonestusõigusega koormamisest riigieelarvesse laekunud raha kasutamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.”;

22)paragrahvi 28 lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks;

23)paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Maa, mille munitsipaalomandisse andmist kohaliku omavalitsuse üksus käesolevas seaduses sätestatud tähtjaks ei taotlenud, antakse munitsipaalomandisse, kui maa ei kuulu käesoleva seaduse alusel tagastamisele, erastamisele või riigi omandisse jätmisele.”;

24)paragrahvi 31³lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Valla- või linnavalitsus selgitab välja, kas kinnisasjaga liitmiseks sobiva maa kohta on esitatud maa tagastamise või ostuesõigusega erastamise avaldusi või on algatatud maa riigi omandisse jätmise menetlus või kas piirneva kinnisasja riigivara valitseja on huvitatud nimetatud maa riigi omandisse jätmisest või kas on otstarbekas maa liita piirneva munitsipaalomandis oleva kinnisasjaga.”;

25)paragrahvi 31³lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

26)paragrahvi 31³lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõnad „maavanemalt loa saamist” sõnadega „käesoleva paragrahvi alusel maa erastamise võimalikkuse väljaselgitamist”;

27)paragrahvi 34¹lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kasutusvalduse seadmist korraldab Maa-amet Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korras. Kohaliku omavalitsuse üksus teeb maa kasutusvaldusesse andmisel käesolevas seaduses ja sellest tulenevates õigusaktides sätestatud eeltoimingud. Käesoleva seaduse § 31 1. lõike punkti 12 alusel riigi omandisse jäetud maa kinnistusraamatusse kandmise avaldusega samaaegselt võib esitada lihtkirjalikus vormis sõlmitud asjaõiguslepingu kasutusvalduse seadmiseks. Kasutusvalduse seadmise lepingu sõlmib Maa-ameti peadirektor või tema volitatud isik.”;

28)paragrahvi 34¹lõigetes 6¹ ja 8 ning § 35¹lõike 2 teises lauses, lõike 4 teises lauses ja lõikes 7 asendatakse sõna „maavanem” sõnaga „Maa-amet”;

29)paragrahvi 35¹lõige 1³muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1³) Hoonestusõigus seatakse Maa-ameti peadirektori otsuse alusel. Hoonestusõiguse seadmise lepingu sõlmib Maa-ameti peadirektor või tema volitatud isik.”;

30)paragrahvi 35¹lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui ehitise omanik soovib maad erastada, esitab ta sellekohase taotluse ühe kuu jooksul pärast Maa-ametilt ettepaneku saamist. Maa erastamise otsustab Maa-ameti peadirektor.”;

31)paragrahvi 35¹lõike 8 kolmas ja neljas lause muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„Kui ehitise omanik ei sõlmi hoonestusõiguse seadmise lepingut nimetatud tähtaja jooksul, seatakse ehitise omaniku kasuks riigimaale hoonestusõigus Maa-ameti peadirektori otsuse alusel. Maa-amet esitab kinnistusosakonnale hoonestusõiguse seadmise lepingu või otsuse ning avalduse riigi omandisse jäetud maa kinnistamiseks ja hoonestusõiguse seadmiseks.”;

32)paragrahvi 35¹lõike 9 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui ehitise omanik lepingut ei sõlmi, seatakse reaalkoormatis Maa-ameti peadirektori otsuse alusel.”;

33)paragrahvi 38 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „, maavanemad”;

34)paragrahvi 38 lõike 2 punktidest 1–3 jäetakse välja tekstiosa „, maavanem” vastavas käändes;

35)paragrahvi 38 lõike 2 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) kui kohaliku omavalitsuse üksus ei täida tähtaegselt talle maareformi läbiviimisel õigusaktiga antud ülesannet, võtta ülesande täitmise õigus üle Maa-ametile.”;

36)paragrahvi 38 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva seaduse §-s 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks ning §-s 3 sätestatud ülesannete täitmiseks võib Maa-amet korraldada erastatava, munitsipaalomandisse antava ja riigi omandisse jäetava maa väljaselgitamist ning esitada dokumente maa kandmiseks maakatastrisse ja kinnistusraamatusse.”;

37)paragrahvi 38 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui maareformi käigus vastuvõetud haldusakti kohta on algatud järelevalvemenetlus, peatub haldusakti täitmine ja selle haldusaktiga seotud maareformi läbiviimise menetlus kuni järelevalve tulemuste selgumiseni. Järelevalve teostaja teavitab järelevalvemenetluse algatamisest viivitamata kohaliku omavalitsuse üksust ja puudutatud isikuid.”;

38)seadust täiendatakse §-ga 38¹ järgmises sõnastuses:

„§ 38¹. Maareformi käigus vastu võetud haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamine

Maareformi käigus vastu võetud haldusakt või muu dokument toimetatakse menetlusosalisele kätte haldusmenetluse seaduses ettenähtud viisil. Haldusmenetluse seaduse § 31 lõikes 1 sätestatud juhul võib maareformi käigus vastu võetud haldusakti või muu dokumendi avaldada väljaandes Ametlikud Teadaanded.”;

39)paragrahvi 39¹ lõikes 3 asendatakse sõnad „volitatud töötlejad on maavalitsused” sõnadega „volitatud töötleja määratakse andmekogu põhimääruses”;

40)paragrahvi 40 lõike 4 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

41)paragrahvi 40 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Kui ehitise omanik kaotab maa ostueesõigusega erastamise õiguse, lõpetab erastamise korraldaja maa erastamise menetluse ja algatab hoonestusõiguse seadmise menetluse.”;

42)seadust täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

„§ 40¹. Enne 2016. aasta 1. juulit esitatud maa munitsipaalomandisse andmise taotluste menetlus

Maa munitsipaalomandisse andmise menetlus, mille algatamiseks on taotlus esitatud enne 2016. aasta 1. juulit, viiakse lõpule seni kehtinud alustel ja korras ning maa munitsipaalomandisse andmise otsustab kuni 2017. aasta 31. detsembrini maavanem või keskkonnaminister.”;

43)paragrahvis 42 asendatakse sõna „maavanema” sõnadega „erastamise korraldaja”;

44)paragrahvi 44 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui maavanem on käesoleva seaduse § 22² lõike alusel volitanud kohaliku omavalitsuse üksust korraldama riigi nimel maa ostueesõigusega erastamist ja toimikuid säilitatakse valla- või linnavalitsuses, annab toimikud Maa-ametile üle valla- või linnavalitsus kahe aasta jooksul alates toimiku lõpetamisest, aga hiljemalt 2019. aasta 31. detsembril.”.

§ 27. Maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise seaduse muutmise

Maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõikes 4² asendatakse sõna „maavanem” sõnadega „Maa-ameti peadirektor”;

2)paragrahvi 6 lõikes 1 asendatakse sõna „maavanem” sõnaga „Maa-amet”;

3)paragrahvi 6 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 8 lõikes 4 asendatakse sõna „maavanemal” sõnadega „maa võõrandamise korraldajal”;

5)paragrahvi 10 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) müügi- ja asjaõiguslepingu sõlmimise tähtaega, mis võib olla kuni neli kuud maa võõrandamise otsuse tegemisest.”;

6)paragrahvi 11 lõikes 1 asendatakse sõnad „maavanem või tema volitatud maavalitsuse ametnik” sõnadega „Maa-ameti peadirektor või tema volitatud isik”;

7)paragrahvi 11 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna „müügileping” sõnaga „müügi- ja asjaõigusleping”;

8)paragrahvi 11 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kasutusvaldaja on kohustatud hiljemalt müügi- ja asjaõiguslepingu sõlmimisele eelneval tööpäeval tasuma maa ostuhinna või esitama lepingu täitmise tagatise. Lepingu täitmise tagamiseks võib kasutada notari deposiiti.”.

§ 28. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 22 lõike 2 punktis 6 asendatakse sõna „maavalitsus” sõnaga „Maa-amet”;

2)paragrahvi 25 lõike 1 punktis 17 asendatakse sõna „maavanema” sõnaga „Maa-ameti”;

3)seaduse 6. peatüki 4. jao 1. jaotist täiendatakse §-ga 138¹ järgmises sõnastuses:

„§ 138¹. Maareformi seaduse alusel kasutusvaldusesse antud maa omandamise taotluse läbivaatamine

Maareformi seaduse alusel kasutusvaldusesse antud maa omandamise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 32 eurot.”;

4)seaduse 15. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahvi 341¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isikule õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmete kinnitatud väljavõtte või väljatrüki väljastamise eest perekonnaseisutoimingute seaduse § 3 lõikes 3² sätestatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuses tasutakse riigilõivu ühe isiku andmete kohta 5 eurot.”;

6)seaduse 17. peatükki täiendatakse 6. jaoga järgmises sõnastuses:

„6. jagu

Maareformi seaduse alusel kasutusvaldusesse antud maa omandamise seaduse alusel tehtavad toimingud

§ 346¹. Maareformi seaduse alusel kasutusvaldusesse antud maa omandamise taotluse läbivaatamine

Maareformi seaduse alusel kasutusvaldusesse antud maa omandamise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 32 eurot.”.

§ 29. Tööstusheite seaduse muutmine

Tööstusheite seaduse §-st 107 jäetakse välja sõnad „maakondade maavanemaid ning”.

§ 30. Veeseaduse muutmine

Veeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3¹⁶ lõikest 3 ja § 3²⁰ lõikest 4 jäetakse välja tekstiosa „maavalitsus,” vastavas käändes;

2)paragrahvi 3²⁰ lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Keskkonnaministeerium korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud dokumentide ning nende koostamiseks kasutatud dokumentide ja teabe avaliku väljapaneku vesikonna territooriumil ning avaldab need Keskkonnaministeeriumi veebilehel. Nimetatud dokumentide avaliku väljapaneku kestus on kuus kuud. Avaliku väljapaneku ajal korraldatakse avalikke arutelusid. Avaliku väljapaneku aeg, koht ning ettepanekute esitamise tähtaeg teatatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded ja ühes üleriigilise levikuga päevalehes.”;

3)paragrahvi 3²⁰ lõikest 7 ja § 33² lõike 2 teisest lausest jäetakse välja sõnad „maavalitsused ja” vastavas käändes;

4)paragrahvi 18 lõike 5 sissejuhatavas lauseosas ja lõikes 6 asendatakse sõna „maavanem” sõnadega „kohaliku omavalitsuse üksus” vastavas käändes.

4. peatükk

KULTUURI- JA SPORDIVALDKONNA SEADUSED

§ 31. Rahvaraamatukogu seaduse muutmine

Rahvaraamatukogu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 5 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Valdkonna eest vastutav minister nimetab maakonnaraamatukogu kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ühisel ettepanekul. Ettepaneku tegemisel maakonnaraamatukogu nimetamiseks lähtuvad kohaliku omavalitsuse üksused käesoleva paragrahvi lõikes 5 loetletud ülesannete täitmiseks vajalike tingimuste olemasolust ja asjaomase valla- või linnavolikogu nõusolekust.”;

2)paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui maakonna kohaliku omavalitsuse üksused ei saavuta maakonnaraamatukogu nimetamise ettepaneku tegemiseks vajalikku üksmeelt, nimetab valdkonna eest vastutav minister maakonnaraamatukogu kohaliku omavalitsuse üksuste ettepanekuta, kuulates ära maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste arvamused ning lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 5 loetletud ülesannete täitmiseks vajalike tingimuste olemasolust ja asjaomase valla- või linnavolikogu nõusolekust.”;

3)paragrahvi 11 lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „rahvaraamatukogude võrgu” sõnadega „ja maakonnaraamatukogu ülesannete täitmise”;

4)paragrahvi 11 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 32. Spordiseaduse muutmine

Spordiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 2¹tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 3 punktist 5 jäetakse välja sõnad „maavalitsust ja”.

5. peatükk

OMANDIREFORMI VALDKONNA SEADUSED

§ 33. Eesti Vabariigi omandireformi aluste seaduse muutmine

Eesti Vabariigi omandireformi aluste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõike 3 punktist 7, § 17 lõikes 10 ja § 18 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna „maavanem” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister” vastavas käändes;

2)paragrahvi 16 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Avalduste esitamise ja läbivaatamise ning tõendite esitamise ja hindamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus. Avalduse esitanud isiku õigustatud subjektiks tunnistamise otsustab Rahandusministeeriumi moodustatud õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise keskkomisjon. Keskkomisjon on maakonnakomisjonide õigusjärglane.”;

3)paragrahvi 16 lõiked 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui avalduse esitanud isik ei ole 1997. aasta 31. detsembriks esitanud tõendeid asjaolude kohta, mida ta on vastavalt Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale kohustatud tõendama, tuleb tal esitada tõendid Vabariigi Valitsuse kehtestatud tähtajal ja korras. Kui avalduse esitanud isik mõjuva põhjuseta ei esita tõendeid talle kirjalikult teatatud tähtajaks, lõpetab keskkomisjon avalduse menetlemise.

(6) Laekunud dokumente hinnatakse kogumis. Kui tõendamisele kuuluvaid asjaolusid ei ole võimalik tõendada esitatud ja kogutud tõenditega ning täiendavate tõendite saamine ei ole võimalik, jätab keskkomisjon avalduse rahuldamata.”;

4)paragrahvi 17 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Järelevalvet vara tagastamise ja kompenseerimise üle teostab Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras valdkonna eest vastutav minister, kellel on õigus rakendada Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud abinõusid käesoleva paragrahvi lõikes 10 sätestatud erisusega.”;

5)paragrahvi 19 lõike 1 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „kohtuväliselt või”;

6)paragrahvi 19 lõiked 2–7 tunnistatakse kehtetuks.

§ 34. Erastamisest laekuva raha kasutamise seaduse muutmine

Erastamisest laekuva raha kasutamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvid 8 ja 9 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 10 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Erastamisest raha laekumise, jaotamise ja kasutamise üle teostab järelevalvet valdkonna eest vastutav minister.”;

3)paragrahvi 10 lõiked 2–5 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 10 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Järelevalve teostaja võib erastamise korraldajale ning Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondist eraldatud raha kasutavatele asutustele ja juriidilistele isikutele teha kirjaliku ettekirjutuse õigusrikkumise lõpetamiseks või õigusaktidega ettenähtud toimingute sooritamiseks, andes selleks tähtaja.”.

§ 35. Erastamiseseaduse muutmine

Erastamiseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 11 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „maavalitsustele” sõnaga „Maa-ametile”;

2)paragrahvi 11 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 36. Õigusvastaselt võõrandatud vara maksumuse määramise ja kompenseerimise seaduse muutmine

Õigusvastaselt võõrandatud vara maksumuse määramise ja kompenseerimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 4 lõigetes 1 ja 2 asendatakse sõna „maavanema” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministri”;

2)paragrahvi 8 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ida-Petserimaal ja Narva jõe tagusel Virumaal õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamisnõude õiguse püsimise seaduses nimetatud vara maksumuse määramist korraldab ja vara kindlaksmääratud maksumuse kinnitab õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise keskkomisjon.”;

3)paragrahvi 15 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ida-Petserimaal ja Narva jõe tagusel Virumaal õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamisnõude õiguse püsimise seaduses nimetatud vara eest määrab kompensatsiooni õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise keskkomisjon.

(3) Järelevalvet vara maksumuse ja kompensatsiooni määramise üle teostab Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras valdkonna eest vastutav minister, kellel on õigus rakendada Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud abinõusid. Järelevalvemenetluses on valdkonna eest vastutaval ministril õigus otsustada ekspertiisi määramine ja nimetada ekspertkomisjon vara võõrandamisega seotud maksumuse kindlakstegemiseks. Sellisel juhul tehakse ekspertiisi riigi kulul.”.

6. peatükk

PLANEERINGUTE VALDKONNA SEADUSED

§ 37. Ehitusseadustiku ja planeerimiseaduse rakendamise seaduse muutmine

Ehitusseadustiku ja planeerimiseaduse rakendamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 3 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahv 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 4. Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtestatud üleriigilise planeeringu ja maakonnaplaneeringu ülevaatamise kohustus

Rahandusministeerium vaatab kehtestatud üleriigilise planeeringu ja maakonnaplaneeringud üle 2020. aasta 1. jaanuariks. Alates 2020. aasta 1. jaanuarist vaadatakse üleriigiline planeering ja maakonnaplaneeringud üle planeerimisseaduses sätestatud ajal.”;

3)paragrahvi 5 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lisaks planeerimisseaduses üldplaneeringu ülevaatamise kohta sätestatule esitatakse koos käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülevaatega valdkonna eest vastutavale ministrile ülevaade ka üldplaneeringut muutvatest detailplaneeringutest. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab ülevaates arvamuse, kas üldplaneeringut on detailplaneeringutega oluliselt muudetud ning kas üldplaneering on seetõttu terviklik ja elluviidav.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud arvamuse saamist esitada kohaliku omavalitsuse üksusele ettepaneku uue üldplaneeringu koostamiseks, kui tema hinnangul on üldplaneeringut detailplaneeringutega oluliselt muudetud.”;

4)seadust täiendatakse §-ga 11¹järgmises sõnastuses:

„§ 11¹. Maakonnaplaneeringute menetlemine alates 2018. aasta 1. jaanuarist

(1) Alates 2018. aasta 1. jaanuarist menetleb enne 2015. aasta 1. juulit algatatud maakonnaplaneeringud lõpuni Rahandusministeerium ja nende kehtestamise otsustab valdkonna eest vastutav minister. Maakonnaplaneeringu koostamisel ei kohaldata kuni 2015. aasta 30. juunini kehtinud planeerimisseaduse § 23 lõikeid 6 ja 7.

(2) Alates 2018. aasta 1. jaanuarist menetleb pärast 2015. aasta 1. juulit algatatud maakonnaplaneeringud lõpuni Rahandusministeerium ja nende kehtestamise otsustab Vabariigi Valitsus. Maakonnaplaneeringute koostamisel ei kohaldata planeerimisseaduse § 70 lõiget 4.

(3) Alates 2018. aasta 1. jaanuarist annab kohaliku omavalitsuse üksuse planeeringule heakskiidu valdkonna eest vastutav minister. Enne nimetatud kuupäeva algatatud heakskiidu andmine menetletakse lõpuni Rahandusministeeriumis.”;

5)paragrahvi 15 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Maareformi seaduse § 31 lõikes 2 sätestatud maa omanikuks ehitusseadustiku tähenduses on Maa-amet.”.

§ 38. Planeerimisseaduse muutmine

Planeerimisseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Planeerimisalase tegevuse korraldaja on vastavalt pädevusele Rahandusministeerium, muu valitsusasutus või kohaliku omavalitsuse üksus.”;

2)paragrahvi 15 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Üleriigilise planeeringu koostamisse kaasatakse Riigikogu ja kohaliku omavalitsuse üksused, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või planeeringuala ruumiliste arengusuundumuste vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu.”;

3)paragrahvi 25 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahandusministeerium vaatab üleriigilise planeeringu koos maakonnaplaneeringutega üle vähemalt iga viie aasta tagant ja esitab Vabariigi Valitsusele kokkuvõtte ülevaatamise tulemustest kuue kuu jooksul ülevaatamisest arvates.”;

4)paragrahvi 31 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigi eriplaneeringu eelvaliku tegemisse kaasatakse Riigikogu, planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksused, isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla eelvaliku tegemisse kaasatud, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või riigi eriplaneeringu elluviimise vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu.”;

5)paragrahvi 41 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Pärast käesoleva seaduse § 40 lõike 2 kohaste muudatuste tegemist riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandes teeb Vabariigi Valitsus riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmise otsuse.”;

6)paragrahvi 44 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigi eriplaneeringu detailse lahenduse koostamisse kaasatakse kohaliku omavalitsuse üksused, kelle territooriumile kaalutakse kavandatava ehitise rajamist, isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla kaasatud, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või riigi eriplaneeringu elluviimise vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu ning planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused.”;

7)paragrahvi 49 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Pärast keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande tulemuste lisamist riigi eriplaneeringusse teeb Vabariigi Valitsus riigi eriplaneeringu vastuvõtmise otsuse.”;

8)paragrahvi 55 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Maakonnaplaneeringu eesmärk on maakonna, selle osa või muu regiooni ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine. Maakonnaplaneering koostatakse eelkõige kohalike omavalitsuste üleste huvide väljendamiseks ning riiklike ja kohalike ruumilise arengu vajaduste ja huvide tasakaalustamiseks.”;

9)paragrahvi 55 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Maakonnaplaneeringu võib koostada nii maismaa kui ka avalike veekogude kohta, välja arvatud sise- ja territoriaalmere kohta.”;

10)paragrahvi 55 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja on Rahandusministeerium.”;

11)paragrahv 57 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 57. Koostöö ja kaasamine maakonnaplaneeringu koostamisel

(1) Maakonnaplaneering koostatakse koostöös ministeeriumide, planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksuste ja valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi maakonnaplaneering käsitleb.

(2) Maakonnaplaneeringu koostamisse kaasatakse isikud, kes on avaldanud selleks soovi, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või planeeringuala ruumiliste arengusuundumuste vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu.

(3) Maakonnaplaneeringu koostamisse võib kaasata isiku, kelle huve planeering võib puudutada. Kui maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja kaasab nimetatud isiku, kohaldatakse tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isiku ja asutuse suhtes sätestatud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud isik või asutus teatab maakonnaplaneeringu koostamise korraldajale temale käesolevas seaduses ettenähtud teadete edastamise viisi ja selleks vajalikud kontaktandmed. Kui isik teadete edastamise viisi ei teata, edastab maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja käesolevas seaduses nimetatud teated posti teel füüsilisele isikule rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressil ja juriidilisele isikule vastavasse registrisse kantud aadressil.

(5) Maakonnaplaneeringu koostamise vältel avalikustatakse see koos olulisemate lisade, eelkõige uuringute, kooskõlastuste, arvamuste ja muu ajakohase teabega maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja veebilehel.”;

12)paragrahvi 58 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Maakonnaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatab Vabariigi Valitsus.”;

13)paragrahvi 58 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) planeeringuala asukoht ja selle suurus, sealhulgas planeeringuala piir;”;

14)paragrahvi 58 lõike 6 esimeses lauses, § 59 lõike 2 teises lauses, § 61 lõikes 6, § 62 lõike 5 kolmandas lauses ja § 67 lõike 6 kolmandas lauses asendatakse sõnad „planeeringuala maavalitsuse” sõnadega „maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja”;

15)paragrahvi 61 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

16)paragrahvi 62 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Maakonnaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku väljapaneku ajal tagatakse maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja töötaja jooksul isikute juurdepääs koostamise korraldaja käsutuses olevatele nimetatud eelnõuga seotud materjalidele ja informatsioonile planeeringuala maakonnakeskuses.”;

17)paragrahvi 66 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Pärast keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande tulemuste lisamist maakonnaplaneeringusse teeb Vabariigi Valitsus maakonnaplaneeringu vastuvõtmise otsuse.”;

18)paragrahvi 67 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Maakonnaplaneeringu avaliku väljapaneku ajal tagatakse maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja töötaja jooksul isikute juurdepääs koostamise korraldaja käsutuses olevatele maakonnaplaneeringuga seotud materjalidele ja informatsioonile planeeringuala maakonnakeskuses.”;

19)paragrahv 70 tunnistatakse kehtetuks;

20)paragrahvi 71 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Maakonnaplaneeringu kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(2) Maakonnaplaneeringu kehtestamise teade avaldatakse 30 päeva jooksul kehtestamisest arvates maakonnalehes või ühes üleriigilise levikuga ajalehes ja planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksuse valla- või linnalehes ning 14 päeva jooksul kehtestamisest arvates Ametlikes Teadaannetes ja maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja veebilehel. Kui teavitamine ei ole valla- või linnalehe ilmumissageduse tõttu 30 päeva jooksul võimalik, avaldatakse teade esimesel võimalusel valla- või linnalehes, samuti maakonnalehes 30 päeva jooksul kehtestamisest arvates. Kui kohaliku omavalitsuse üksusel valla- või linnaleht puudub, avaldatakse teade 30 päeva jooksul kehtestamisest arvates planeeringuala maakonnalehes.”;

21)paragrahvi 72 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahandusministeerium vaatab maakonnaplaneeringud koos üleriigilise planeeringuga üle vähemalt iga viie aasta tagant ja esitab Vabariigi Valitsusele kokkuvõtte maakonnaplaneeringute ülevaatamise tulemustest, sealhulgas kehtestatud üldplaneeringutest, kuue kuu jooksul ülevaatamisest arvates.”;

22)paragrahvi 73 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Maakonnaplaneeringu vastavusse viimiseks pärast maakonnaplaneeringu kehtestamist muudetud või kehtestatud õigusaktidega või jõustunud kohtuotsusega kannab maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja muudatused planeeringusse toiminguna, ilma avalikku menetlust läbi viimata. Muudatustest teavitatakse vastavalt maakonnaplaneeringu kehtestamisest teavitamise nõuetele.”;

23)paragrahvi 76 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Üldplaneeringu koostamisse kaasatakse valdkonna eest vastutav minister, isikud, kelle õigusi planeering võib puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla kaasatud, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või üldplaneeringu elluviimise või planeeringuala ruumiliste arengusuundumuste vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu ning planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused.”;

24)paragrahvi 81 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus määrata lisaks lähteseisukohtades nimetatud koostöötegijatele ja kaasatavatele isikuid ning asutusi, kellega tuleb teha üldplaneeringu koostamisel koostööd või keda tuleb üldplaneeringu koostamisse kaasata.”;

25)paragrahvi 90 lõiked 1–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Üldplaneering esitatakse heakskiitmiseks valdkonna eest vastutavale ministrile. Koos üldplaneeringuga esitatakse avalikul väljapanekul kirjalikud arvamused, mida planeeringu koostamisel ei arvestatud, ja üldplaneeringu koostamise korraldaja põhjendatud seisukoht arvamuste arvestamata jätmise kohta.

(2) Valdonna eest vastutav minister kiidab üldplaneeringu heaks või keeldub üldplaneeringu heakskiitmisest 60 päeva jooksul selle esitamisest arvates. Põhjendatud juhul võib tähtaega pikendada 90 päevani.

(3) Üldplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel valdkonna eest vastutav minister:

1) kontrollib keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluse ja planeeringu vastavust õigusaktidele ning maakonnaplaneeringule ja riigi eriplaneeringule;

2) kuulab ära avalikul väljapanekul kirjalikke arvamusi esitanud isikud, kelle arvamusi üldplaneeringu koostamisel ei arvestatud, ja üldplaneeringu koostamise korraldaja;

3) maakonnaplaneeringu muutmise ettepanekut sisaldava üldplaneeringu puhul annab nõusoleku maakonnaplaneeringu muutmiseks või keeldub nõusoleku andmisest.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud isikud kokkulepet ei saavuta, esitab valdkonna eest vastutav minister nendele oma kirjaliku arvamuse arvestamata jäänud arvamuste kohta 30 päeva jooksul pärast osapoolte ärakuulamist.

(5) Kui valdkonna eest vastutav minister jätab üldplaneeringu heaks kiitmata, esitab ta üldplaneeringu koostamise korraldajale oma põhjendatud seisukoha heaks kiitmata jätmise põhjuste kohta, tuues välja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõuded või asjaolud, mis on üldplaneeringu heaks kiitmata jätmise aluseks. Valdonna eest vastutav minister võib põhjendatud vajaduse korral teha ettepaneku kehtestada üldplaneering osaliselt.”;

26)paragrahvi 90 lõiked 6 ja 7 tunnistatakse kehtetuks;

27)paragrahvi 91 lõikes 1 ja lõike 6 esimeses lauses, § 92 lõike 1 teises lauses, § 103 lõikes 3, § 122 lõikes 1, § 139 lõike 4 esimeses lauses ning § 142 lõikes 4 asendatakse sõna „maavanem” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister” vastavas käändes;

28)paragrahvi 91 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Teate üldplaneeringu kehtestamise kohta saadab planeeringu koostamise korraldaja valdkonna eest vastutavale ministrile ja maakatastri pidajale 30 päeva jooksul planeeringu kehtestamise päevast arvates. Maakatastri pidajale saadetakse ka kehtestatud üldplaneering ning andmed masinloetaval kujul planeeringu kehtestamisega jõustunud maakasutus- ja ehitustingimuste ning kitsenduste kohta.”;

29)paragrahvi 99 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eelvaliku koostamisse kaasatakse valdkonna eest vastutav minister, isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla eelvaliku tegemisse kaasatud, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu elluviimise vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu.”;

30)paragrahvi 112 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu detailse lahenduse koostamisse kaasatakse isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, isikud, kes on avaldanud soovi olla kaasatud, samuti isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu elluviimise vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu ning planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused.”;

31)paragrahvi 121 lõiked 1–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohaliku omavalitsuse eriplaneering esitatakse heakskiitmiseks valdkonna eest vastutavale ministrile. Koos kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga esitatakse avalikul väljapanekul kirjalikud arvamused, mida planeeringu koostamisel ei arvestatud, ja kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise korraldaja põhjendatud seisukoht arvamuste arvestamata jätmise kohta.

(2) Valdonna eest vastutav minister kiidab kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu heaks või keeldub selle heakskiitmisest 60 päeva jooksul kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu esitamisest arvates. Põhjendatud juhul võib tähtaega pikendada 90 päevani.

(3) Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel valdkonna eest vastutav minister:

1) kontrollib planeeringu ja keskkonnamõju hindamise menetluse vastavust õigusaktidele ja maakonnaplaneeringule;

2) kuulab ära avalikul väljapanekul kirjalikke arvamusi esitanud isikud, kelle arvamusi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamisel ei arvestatud, ja kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise korraldaja;

3) maakonnaplaneeringu muutmise ettepanekut sisaldava planeeringu puhul annab nõusoleku maakonnaplaneeringu muutmiseks või keeldub nõusoleku andmisest.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud isikud kokkulepet ei saavuta, esitab valdkonna eest vastutav minister nendele oma kirjaliku arvamuse arvestamata jäänud arvamuste kohta 30 päeva jooksul pärast osapoolte ärakuulamist.

(5) Kui valdkonna eest vastutav minister jätab kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu heaks kiitmata, esitab ta kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise korraldajale oma põhjendatud seisukoha heaks kiitmata jätmise põhjuste kohta, tuues välja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõuded või asjaolud, mis on kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu heaks kiitmata jätmise aluseks. Valdkonna eest vastutav minister võib põhjendatud vajaduse korral teha ettepaneku kehtestada kohaliku omavalitsuse eriplaneering osaliselt.”;

32)paragrahvi 121 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

33)paragrahvi 122 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Teate kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu kehtestamise kohta saadab planeeringu koostamise korraldaja valdkonna eest vastutavale ministrile ja maakatastri pidajale 30 päeva jooksul planeeringu kehtestamise päevast arvates. Maakatastri pidajale saadetakse ka kehtestatud kohaliku omavalitsuse eriplaneering ning andmed masinloetaval kujul planeeringu kehtestamisega jõustunud maakasutus- ja ehitustingimuste ning kitsenduste kohta.”;

34)paragrahvi 122 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Kui kohaliku omavalitsuse eriplaneering sisaldab ettepanekut maakonnaplaneeringu muutmiseks ja valdkonna eest vastutav minister on tehtud ettepanekuga nõustunud, kantakse muudatus maakonnaplaneeringusse 30 päeva jooksul kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu kehtestamisest arvates. Muudatuste sissekandmisel tuleb maakonnaplaneeringu juures viidata, millises ulatuses on planeeringut muudetud, või tehnilise võimaluse korral kanda kavandatud muudatused maakonnaplaneeringu kaardile ja seletuskirja.”;

35)paragrahvi 127 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Detailplaneeringu koostamisse kaasatakse isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, ja isikud, kes on avaldanud soovi olla kaasatud. Kui detailplaneeringu koostamisel on kohustuslik keskkonnamõju strateegiline hindamine, kaasatakse detailplaneeringu koostamisse ka isikud ja asutused, keda detailplaneeringu rakendamise eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab või kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju vastu, sealhulgas valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid neid ühendava organisatsiooni kaudu ning planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused.”;

36)paragrahvi 138 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Detailplaneering esitatakse heakskiitmiseks valdkonna eest vastutavale ministrile. Koos detailplaneeringuga esitatakse avalikul väljapanekul kirjalikud arvamused, mida planeeringu koostamisel ei arvestatud, ja detailplaneeringu koostamise korraldaja põhjendatud seisukoht nende arvestamata jätmise kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui detailplaneering on koostatud kooskõlas üldplaneeringuga ja avalikul väljapanekul ei esitatud detailplaneeringu kohta ühtegi arvamust või kõik avalikul väljapanekul esitatud kirjalikud arvamused on arvesse võetud.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kiidab detailplaneeringu heaks või keeldub selle heakskiitmisest 60 päeva jooksul detailplaneeringu esitamisest arvates.

(4) Detailplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel valdkonna eest vastutav minister:

1) kontrollib detailplaneeringu vastavust õigusaktidele;
2) kuulab ära avalikul väljapanekul kirjaliku arvamuse esitanud isikud, kelle arvamusi detailplaneeringu koostamisel ei arvestatud, ja detailplaneeringu koostamise korraldaja.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 nimetatud isikud kokkulepet ei saavuta, esitab valdkonna eest vastutav minister nendele oma kirjaliku arvamuse arvestamata jäänud arvamuste kohta 30 päeva jooksul pärast osapoolte ärakuulamist.

(6) Kui valdkonna eest vastutav minister jätab detailplaneeringu heaks kiitmata, esitab ta detailplaneeringu koostamise korraldajale oma põhjendatud seisukoha heaks kiitmata jätmise põhjuste kohta, tuues välja käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõuded või asjaolud, mis on detailplaneeringu heaks kiitmata jätmise aluseks. Valdkonna eest vastutav minister võib põhjendatud vajaduse korral teha ettepaneku kehtestada detailplaneering osaliselt.”.

7. peatükk MAAELUVALDKONNA SEADUSED

§ 39. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse muutmine

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1)paragrahvi 77 lõikest 3 ja lõike 6 teisest lausest jäetakse välja sõna „, maavanem” vastavas käändes;
- 2)paragrahvi 92 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „VTA kohalikele asutusele” tekstiosaga „VTA-le”.

§ 40. Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse muutmine

Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1)paragrahvi 3 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasja omandamise kitsendusi rikkuva tehingu korral taotleb kinnisasja asukohajärgne kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi *kohaliku omavalitsuse üksus*) kinnistusraamatu kande parandamist ja vaidluse korral pöördub kohtusse tehingu tühisuse tuvastamiseks. Kohaliku omavalitsuse üksuse täidetava riikliku ülesande kulud hüvitatakse valla- ja linnavalitsusele riigieelarvest.”;

- 2)paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Riigi julgeoleku kaalutlustest lähtuva kinnisasja omandamise kitsendusi rikkuva tehingu korral taotleb valdkonna eest vastutav minister kinnistusraamatu kande parandamist ja vaidluse korral pöördub kohtusse tehingu tühisuse tuvastamiseks.”;

- 3)paragrahvi 4 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Lepinguriigi juriidilisel isikul on õigus omandada kinnisasi, mis sisaldab põllumajandusmaad vähem kui kümme hektarit ja metsamaad vähem kui kümme hektarit, kuid põllumajandus- ja metsamaad kokku kümme hektarit või rohkem, kui ta on kinnisasja omandamise tehingu tegemise aastale vahetult eelnenud kolm aastat tegelenud põllumajandustoodete tootmise või metsa majandamisega.”;

- 4)paragrahvi 4 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „maavanema (edaspidi *maavanem*)” tekstiosaga „kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu (edaspidi *volikogu*)”;

- 5)paragrahvi 5 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas ja lõigetes 3–5 asendatakse sõna „maavanema” sõnaga „volikogu”;

- 6)paragrahvi 6 lõikes 1 ja lõike 5 sissejuhatavas lauseosas ning § 7 lõigetes 1 ja 2 ning lõike 3 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „maavanem” sõnadega „kohaliku omavalitsuse üksus” vastavas käändes;

- 7)paragrahvi 7 pealkirjas asendatakse sõna „kontrollimine” sõnaga „menetlemine”;

- 8)paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Volikogu võib teha kinnisasja omandamise loa andmisest keeldumise otsuse, kui:

- 1) taotleja või loataotlus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) loa andmine on vastuolus avaliku huviga käesoleva seaduse tähenduses ja puudub muu ülekaalukas avalik huvi;
- 3) loa andmine takistab kohaliku omavalitsuse üksusel täita talle seadusega antud ülesandeid.

(5) Volikogu teeb kinnisasja omandamise loa andmise otsuse või loa andmisest keeldumise otsuse 45 päeva jooksul kohaliku omavalitsuse üksusele loataotluse esitamisest arvates.”;

- 9)paragrahv 8 tunnistatakse kehtetuks;

- 10)paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Loataotlus, mis esitati enne 2018. aasta 1. jaanuari kinnisasja asukohajärgsele maavanemale, kuid mille menetlust ei ole maavanem lõpetanud, edastab maavanem koos haldusmenetluse käigus kogutud muude dokumentidega hiljemalt 2017. aasta 31. detsembril kohaliku omavalitsuse üksusele. Kohaliku omavalitsuse üksus viib loamenetluse läbi käesoleva seaduse § 7 kohaselt.”.

§ 41. Loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse muutmine

Loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1)paragrahvi 24 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Amet edastab looma või toiduks mittekasutatava loomse saaduse kohta väljastatud sertifikaadi või kaubasaadetisega kaasoleva muu dokumendi väljaandmise päeval käesoleva seaduse § 2 lõikes 6 nimetatud arvutisüsteemi abil sihtkohaliikmesriigi pädevale asutusele Euroopa Liidu õigusaktides ettenähtud andmed.”;

2)paragrahvi 46 lõike 4 sissejuhatavas lauseosas ja § 49 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõnad „Ameti kohalik asutus” sõnaga „Amet” vastavas käändes;

3)paragrahvi 47 lõikes 1, § 48 lõike 3 punktis 1, § 49 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas ja § 50 lõikes 3 asendatakse sõnad „Ameti kohaliku asutuse juht” sõnadega „Ameti peadirektor” vastavas käändes;

4)paragrahvi 50 lõikes 4 asendatakse sõnad „Ameti kohaliku asutuse juht” sõnaga „Amet”.

§ 42. Loomatauditõrje seaduse muutmine

Loomatauditõrje seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 9 punktis 1¹, § 38 lõigetes 1 ja 2, § 42¹lõikes 2 ja § 51 lõikes 1 asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet” vastavas käändes;

2)paragrahvi 14 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ürituse korraldaja teavitab vähemalt kümme päeva enne korraldatava ürituse algust sellest Veterinaar- ja Toiduametist.”;

3)paragrahvi 14 lõike 5 esimeses lauses asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus peab arvestust oma järelevalvealasel territooriumil” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet peab arvestust”;

4)paragrahvi 35 lõikes 5, §-s 36 ja § 39 lõikes 2 asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet” vastavas käändes;

5)paragrahv 40 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 41 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile, tema äraolekul tema asetäitjale ning selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile, kelle järelevalvealalt uurimismaterjal pärines” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile”;

7)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Veterinaar- ja Toiduamet teavitab viivitamata Terviseametit zoonoosi või zoonoosse haigusetekiitaja diagnoosimisest.”;

8)paragrahvi 42¹lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Terviseamet on kohustatud teavitama zoonoosi diagnoosimisest inimesel Veterinaar- ja Toiduametist.”;

9)paragrahvi 48 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toiduamet.

(2) Kohalikku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad asjakohase kohaliku omavalitsuse esindaja, Veterinaar- ja Toiduameti esindaja, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, taudipunkti piirkonda teenindav volitatud veterinaararst, Keskkonnaameti esindaja, Politsei- ja Piirivalveameti esindaja ning Päästeameti esindaja.

(3) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti esindaja ning selle töökorraldus kehtestatakse loomatauditõrje situatsioonplaanis.

(4) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni ülesanne on loomatauditõrje meetmete rakendamise analüüsimine ning ettepanekute tegemine Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile.”;

10)paragrahvi 49 lõike 2 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „, loomataudi levipiirkonna Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht”;

11)paragrahvi 50 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Karantiini kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor käskkirjaga, mis antakse üle loomapidajale allkirja vastu ning millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(5) Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor kehtestab taudipunkti ümber ohustatud ja järelevalvetsooni, millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.”;

12)paragrahvi 50 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 50 lõikes 10 asendatakse sõnad „kirjaliku korralduse” sõnaga „käskkirja”;

14)paragrahvi 53 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

15)paragrahvi 53 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Karantiini ning kitsendused lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor käskkirjaga, mis antakse üle loomapidajale allkirja vastu ning millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.”.

§ 43. Maaparandusseaduse muutmine

Maaparandusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 54 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Enne avalikustamist kooskõlastatakse maaparandushoiukava Keskkonnaametiga ja vesikonna territooriumil asuva kohaliku omavalitsuse üksusega.”;

2)paragrahvi 59 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 59 täiendatakse lõigetega 3–8 järgmises sõnastuses:

„(3) Asutaja- ja liikmeõigusi maaparandusühistus teostab see ministeerium või ministri volitusel valitsemisala asutus, kelle valitseda on suurem osa maaparandusühistu tegevuspiirkonnas asuvatel riigi kinnisasjadel paikneva maaparandussüsteemi maa-ala pindalast ning ühiseesvoolu pikkusest. Maaparandussüsteemi maa-ala pindala ja ühiseesvoolu pikkuse arvutamisel loetakse, et üks hektar maaparandussüsteemi maa-ala pindalast ning üks kilomeeter ühiseesvoolu pikkusest on võrdsed.

(4) Maaparandusühistus, mille tegevuspiirkonnas on riigi omandis olevast maast üksnes maareformi seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud maa, teostab maaparandusühistu liikmeõigusi Keskkonnaministeerium.

(5) Liikmeõigused lähevad teisele liikmeõiguste teostajale üle alates 1. jaanuarist üldjuhul vähemalt aasta pärast liikmeõiguste ülemineku tinginud asjaolu ilmnemist.

(6) Kui maaparandusühistu tegevuspiirkonnas olevad riigi kinnisasjad on mitme riigivara valitseja valitseda, kooskõlastab asutaja- ja liikmeõiguste teostaja asutaja- ja liikmeõiguste teostamist käsitlevad otsused teiste riigivara valitsejatega.

(7) Keskkonnaministeerium võib maaparandusühistu asutaja- ja liikmeõigusi teostama volitada valitsemisala asutuse või riigitulundusasutuse.

(8) Maaparandusühistu asutajaõiguste teostajal on kõik seadusest tulenevad maaparandusühistu asutaja õigused ja kohustused ning maaparandusühistus liikmeõiguste teostajal on kõik seadusest tulenevad maaparandusühistu liikme õigused ja kohustused.”;

4)paragrahvi 85 lõikes 2 asendatakse sõna „maavalitsus” sõnadega „Keskkonnaministeerium või ministri volitusel valitsemisala asutus või riigitulundusasutus”.

§ 44. Põllumajandusreformi seaduse kehtetuks tunnistamine

Põllumajandusreformi seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 45. Söödaseaduse muutmine

Söödaseaduse § 25 lõikes 1 asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet”.

§ 46. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduse § 49³ lõike 4 teises lauses asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalikes asutustes ja piiripunktides” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduametis”.

§ 47. Veterinaarkorralduse seaduse muutmine

Veterinaarkorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 13 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Konkursile laekunud taotluste läbivaatamiseks ning hindamiseks moodustab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor kolmeliikmelise komisjoni, kuhu kuuluvad kaks Veterinaar- ja Toiduameti esindajat ning üks erialaorganisatsiooni esindaja.”;

2)paragrahvi 13 lõike 3 esimeses lauses, § 15 lõikes 2, § 18 lõikes 2 ja § 37 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõnad „kohaliku asutuse juht” sõnaga „peadirektor” vastavas käändes;

3)paragrahvi 13 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduamet”;

4)paragrahvi 16 lõike 1 punktides 6 ja 7 asendatakse sõnad „tema tegevuse üle veterinaarjärelevalvet ja veterinaarkontrolli teostavale Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduametile”;

5)paragrahvi 17 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Haldusjärelevalvet volitatud veterinaararsti tegevuse üle teostab Veterinaar- ja Toiduamet.

(2) Volitatud veterinaararst esitab aruanded Veterinaar- ja Toiduametile.”;

6)paragrahvi 23 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele, mille järelevalvealasel territooriumil ta tegutseb,” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduametile”;

7)paragrahvi 35³ lõike 7 teises lauses asendatakse sõnad „Veterinaar- ja Toiduameti kohalikes asutustes ja piiripunktides” sõnadega „Veterinaar- ja Toiduametis”;

8)paragrahvi 36 lõike 3 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „või kohaliku asutuse juht”.

8. peatükk RAHVASTIKUTOIMINGUTE VALDKONNA SEADUSED

§ 48. Abieluvararegistri seaduse muutmine

Abieluvararegistri seaduse § 2 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Abieluvararegistri vastutav töötaja on Notarite Koda ning volitatud töötajad on abielu sõlmimise kinnitanud või vaimuliku kinnitatud abielu paberil abielukandelt andmehõive teinud perekonnaseisuametnikud, notarid ning Registrate ja Infosüsteemide Keskus. Abieluvararegistrit arendab, hooldab ning majutab Registrate ja Infosüsteemide Keskus. Abieluvararegistri andmeandjad on abielu sõlmimise kinnitanud perekonnaseisuametnikud, perekonnaseisuasutuse ülesandeid täitvad isikud ja kohtuametnikud.”.

§ 49. Perekonnaseisutoimingute seaduse muutmine

Perekonnaseisutoimingute seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus.”;

2)paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Valla- ja linnavalitsus registreerib sündi ja surmi käesoleva seaduse §-des 21 ja 31 sätestatud juhtudel, väljastab esmaseid sünni- ja surmatõendeid ning teeb sünni registreerimisega seonduvaid nimeõiguslikke muudatusi.”;

3)paragrahvi 3 lõikes 3¹ asendatakse sõnad „Sünni ja surma registreerimise” sõnadega „Käesoleva seaduse alusel valla- või linnavalitsuses tehtava perekonnaseisutoimingu”;

4)paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:

„(3²) Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse tähenduses on kohaliku omavalitsuse üksus või tema õigusjärglane, kuhu kuulub loetelus nimetatud haldusüksus:

- 1) Haapsalu linn;
- 2) Hiiumaa vald (Kärdla linn);
- 3) Jõgeva linn;
- 4) Jõhvi vald (Jõhvi linn);
- 5) Kuressaare linn;
- 6) Narva linn;
- 7) Paide linn;
- 8) Põlva vald (Põlva linn);
- 9) Pärnu linn;
- 10) Rakvere linn;
- 11) Rapla vald (Rapla linn);
- 12) Tallinn;
- 13) Tartu linn;
- 14) Valga linn;
- 15) Viljandi linn;
- 16) Võru linn.”;

5)paragrahvi 3 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus kinnitab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud toimingutele abielude sõlmimist ja lahutamist, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, teeb andmehõivekandeid perekonnaseisuaktide, kohtulahendite ja välisriigi perekonnaseisudokumentide alusel, annab väljavõtteid perekonnaseisuandmetest ja ärakirju perekonnaseisudokumentidest, teeb nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid ning seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus juhendab vaimulikke perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes.”;

6)paragrahvi 3 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Siseministeerium juhendab perekonnaseisuasutusi perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, annab väljavõtteid ja ärakirju perekonnaseisudokumentidest, teeb andmehõivekandeid perekonnaseisudokumentide ja kohtulahendite alusel ning nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid, säilitab Siseministeeriumile üleantud perekonnaseisudokumente ja teeb seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Siseministeerium korraldab perekonnaseisuametnike koolitust ja eksamit.”;

7)paragrahvi 4 lõikes 3¹ asendatakse tekstiosa „, ilma et perekonnaseisuametnik oleks teinud uue eksami, kui perekonnaseisuametnik on iga viie aasta möödumisel osalenud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eksamile eelneval ettevalmistaval koolitusel” tekstiosaga „,käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eksami läbimise korral”;

8)paragrahvi 5 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „tunnistab” sõnadega „,võib tunnistada”;

9)paragrahvi 5 punktist 1 jäetakse välja sõnad „,perekonnaseisuasutuse asukohajärgse maavalitsuse motiveeritud kirjaliku esildise alusel,”;

10)paragrahvi 13 lõike 1 teises lauses, § 15¹lõike 3 esimeses lauses, § 19 lõikes 3 ja lõike 4 teises lauses, § 20 lõikes 2, § 31 lõikes 3, § 34 lõikes 2, § 40 lõike 1 teises lauses, § 42 lõigetes 7, 7¹ ja 8, § 46 lõike 1 teises lauses, § 49¹lõikes 1, § 50 lõike 2 teises lauses, § 55²lõigetes 1 ja 2 ning § 55³lõikes 1 ja lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna „maavalitsus” sõnadega „,maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus” vastavas käändes;

11)paragrahvi 20 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „tunnistab” sõnadega „,võib tunnistada”;

12)paragrahvi 20 lõike 1 punktist 2 jäetakse välja sõnad „,vaimuliku koguduse asukohajärgse maavalitsuse motiveeritud kirjaliku esildise alusel,”;

13)paragrahvi 20 lõike 1 punkti 4 täiendatakse pärast sõna „,juhatuse” sõnadega „,või maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse”;

14)paragrahvi 42 lõiget 9 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Abielu peab olema võimalik sõlmida perekonnaseisuasutuses vaid riigilõivu eest ilma kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lõikes 3 sätestatud teenuse eest tasu maksmata kõikidel tööpäevadel.”;

15)paragrahvi 52 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Haldusjärelevalvet linna- ja vallavalitsuse ning vaimuliku poolt perekonnaseisutoimingute tegemisel käesoleva seaduse ning teiste perekonnaseisutoimingutega seotud õigusaktide järgimise ja tegevuse otstarbekuse üle teostab Siseministeerium.”;

16)paragrahvi 52 lõiked 2 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

17)paragrahv 53 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 53. Ettekirjutus

Kui järelevalve teostaja leiab, et järelevalve käigus avastatud rikkumised on tingitud perekonnaseisuametniku teadmiste või oskuste puudumisest, võib ta teha perekonnaseisuametnikule käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 sätestatud eksami tegemise ettekirjutuse.”;

18)paragrahvi 56 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Säilitatavad perekonnaseisudokumendid antakse üle avalikku arhiivi, kui neid ei vajata enam oma ülesannete täitmiseks, kuid hiljemalt 110 aastat pärast nende koostamist.”;

19)seadust täiendatakse §-ga 56¹järgmises sõnastuses:

„§ 56¹. Enne 2018. aasta 1. jaanuari algatatud perekonnaseisutoimingu menetlemise pädevus

(1) Enne 2018. aasta 1. jaanuari maavalitsuses algatatud perekonnaseisutoimingute menetluses läheb asja lahendamine maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle asjaomase maavalitsuse asukohajärgsele maakonnakeskuse kohaliku omavalitsusele, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul.

(2) Tallinna Perekonnaseisuametis algatatud perekonnaseisutoimingute menetlus jääb Tallinna Perekonnaseisumetile.

(3) Ida-Viru Maavalitsuse Narva filiaalis algatatud perekonnaseisutoimingute menetluses läheb asja lahendamine Ida-Viru Maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle sellele kohaliku omavalitsuse üksusele, kuhu kuulub Narva linn. Kui perekonnaseisutoimingute menetluse on algatanud Ida-Viru Maavalitsus asukohaga Jõhvis, läheb asja lahendamine Ida-Viru Maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle sellele kohaliku omavalitsuse üksusele, kuhu kuulub Jõhvi linn.”;

20)seadust täiendatakse §-ga 56²järgmises sõnastuses:

„§ 56². Perekonnaseisuametniku eksami korraldamine

(1) Perekonnaseisuasutuse pädevuse muutumisel võib asutuse uuele pädevusele vastava perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õiguse andmiseks korraldada koolitust ja eksamit enne pädevuse muutumise jõustumist. Pärast eksami sooritamist valdkonna eest vastutava ministri antud perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õigus jõustub perekonnaseisuasutuse pädevuse muutumise jõustumisel.

(2) Perekonnaseisuasutuse pädevuse muutumisel maavalitsuste tegevuse lõpetamise tõttu korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud koolituse ja eksami Siseministerium, lähtudes maavalitsuses perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õigust taotlevate ametnike koolituse ja eksami korras.”.

§ 50. Rahvastikuregistri seaduse muutmise

Rahvastikuregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 41¹lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „on” tekstiosaga „maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksused perekonnaseisutoimingute seaduse § 3 lõike 3²tähenduses (edaspidi *maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus*)”;

2)paragrahvi 50 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Isikukoodi saamise taotlus esitatakse sel juhul isiklikult kohale tulles maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusesse.”;

3)paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuses isikukoodi moodustamise kui kohaliku omavalitsuse üksuse täidetava riikliku ülesande kulud hüvitatakse valla- ja linnavalitsusele riigieelarvest Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.”;

4)paragrahvi 66 lõikes 1¹ja §-s 72¹asendatakse sõna „maavalitsus” sõnadega „maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus” vastavas käändes;

5)paragrahvi 66 täiendatakse lõikega 1²järgmises sõnastuses:

„(1²) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹alusel maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse poolt füüsilisele ja juriidilisele isikule õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu tagamise kui kohaliku omavalitsuse üksuse täidetava riikliku ülesande kulud hüvitatakse valla- ja linnavalitsusele riigieelarvest Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses.”.

§ 51. Nimeseaduse muutmine

Nimeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 16 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isikule uue eesnime, perekonnanime või isikunime andmiseks esitab isik vormikohase avalduse perekonnaseisutoimingute seaduse § 3 lõike 3²punktis 4, 9, 12 või 13 nimetatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele kui perekonnaseisuasutusele.”;

2)paragrahvi 16 lõike 2 sissejuhatav lauseosa asendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avaldus esitatakse isiklikult. Avalduse võib esitada elektrooniliselt digitaalallkirjaga kinnitatult või perekonnaseisuasutuses kirjalikult ning avalduses märgitakse järgmised andmed.”;

3)paragrahvi 16 lõige 6¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6¹) Käesoleva seaduse § 17¹lõiget 1 ja 2 sätestatud alustel uue perekonnanime andmise või endise isikunime taastamise ning § 19 lõikes 1 sätestatud alustel uue eesnime andmise otsustab valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud Siseministeeriumi ametnik või tema volitatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perekonnaseisuasutuses töötav perekonnaseisuatmetnik. Perekonnaseisuatmetnik loetakse volitatuks, kui ta omab perekonnaseisutoimingute seaduse § 4 lõikes 2 sätestatud perekonnaseisuatmetnikuna tegutsemise õigust, mis sisaldab õigust anda uus ees- või perekonnanimi või taastada endine isikunimi käesolevas jaos sätestatud alustel.”;

4)paragrahvi 16 täiendatakse lõigetega 6²ja 6³järgmises sõnastuses:

„(6²) Kui uue ees- või perekonnanime andmise või endise isikunime taastamise otsustab minister või tema volitatud Siseministeeriumi ametnik, teeb käesoleva paragrahvi lõike 9 alusel kehtestatud korras sätestatud menetlustoimingud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perekonnaseisuasutuse ametnik.

(6³) Käesoleva paragrahvi lõigete 6¹ja 6²alusel uue ees- või perekonnanime andmise või endise isikunime taastamise otsustamise ning käesoleva paragrahvi lõike 9 alusel kehtestatud korras sätestatud juhtudel menetlustoimingute tegemise kui kohaliku omavalitsuse üksuse täidetava riikliku ülesande kulud hüvitatakse valla- ja linnavalitsusele riigieelarvest Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses.”;

5)paragrahvi 16 lõikes 11 asendatakse tekstiosa „1–8” tekstiosaga „1 ja 1²–8”;

6)seadust täiendatakse §-dega 31¹ja 31²järgmises sõnastuses:

„§ 31¹. Enne 2018. aasta 1. jaanuari käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud juhtudel algatatud uue ees- või perekonnanime andmise või endise isikunime taastamise menetlemise pädevus

(1) Enne 2018. aasta 1. jaanuari maavalitsuses algatatud menetlus läheb maavalitsuse tegevuse lõppemisel üle järgmiselt:

1) Harju, Järva ja Rapla Maavalitsuse algatatud menetlus perekonnaseisutoimingute seaduse § 3

lõike 3²punktis 12 nimetatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele;

2) Ida-Viru ja Lääne-Viru Maavalitsuse algatatud menetlus perekonnaseisutoimingute seaduse § 3

lõike 3²punktis 4 nimetatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele;

3) Hiiumaa, Lääne, Pärnu, Saare ja Viljandi Maavalitsuses algatatud menetlus perekonnaseisutoimingute seaduse § 3

lõike 3²punktis 9 nimetatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele;

4) Põlva, Tartu, Valga, Jõgeva ja Võru Maavalitsuse algatatud menetlus perekonnaseisutoimingute seaduse § 3

lõike 3²punktis 13 nimetatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele.

(2) Tallinna Perekonnaseisuatmetis algatatud menetlus jääb Tallinna Perekonnaseisuatmetile.

§ 31². Perekonnaseisuatmetniku õiguste kehtivus

Käesoleva seaduse § 16 lõikes 1 nimetatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuses töötavatel perekonnaseisuatmetnikel, kelle valdkonna eest vastutav minister on enne 2018. aasta 1. jaanuari volitanud

otsustama käesoleva seaduse § 16 lõike 6¹alusel uue ees- ja perekonnanime andmise ja endise isikunime taastamise üle, on nime andmise või taastamise õigus perekonnaseisuametnikuna tegutsemise õiguse tähtaja lõpuni.”.

9. peatükk SOTSIAALVALDKONNA SEADUSED

§ 52. Kollektiivse töötüli lahendamise seaduse muutmine

Kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 19 lõikes 1 asendatakse sõna „maavalitsus” sõnaga „vallavalitsus”.

§ 53. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmine

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 18 lõikest 6 jäetakse välja sõnad „maavalitsuste ja”;

2)paragrahvi 25 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 27 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Karantiini kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus Terviseameti piirkondliku talituse ettepanekul.”;

4)paragrahvi 27 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Karantiini lõpetab kohaliku omavalitsuse üksus Terviseameti piirkondliku talituse ettepanekul, kui nakkushaiguse levik on tõkestatud, nakkushaiguse tõrje nõuded on täidetud ja haiguskolle kahjutustatud.”;

5)paragrahvi 28 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks võib kohaliku omavalitsuse üksus Terviseameti piirkondliku talituse ettepanekul.”;

6)paragrahvi 28 lõikes 3 asendatakse sõna „direktoriga” sõnadega „piirkondliku talitusega”;

7)paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatakse vajaduse korral hädaolukorra seadust.”.

§ 54. Rahvatervise seaduse muutmine

Rahvatervise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) rahvatervis – sektoritevaheline valdkond, mis hõlmab kõiki rahvastiku tervist parandavaid ja ebasoovitavat tervisemõju ennetavaid ja vähendavaid organiseeritud tegevusi eesmärgiga pikendada elanike eluiga, parandada nende elukvaliteeti ning vähendada tervisealast ebavõrdsust.”;

2)paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) rahvastiku tervis – kindla territooriumi elanike füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisund ning selle jagunemine erinevate rahvastikurühmade vahel.”;

3)paragrahvi 2 täiendatakse punktidega 9–11 järgmises sõnastuses:

„9) tervise- ja heaoluprofiil – strateegilise planeerimise alusdokument, milles on kirjeldatud ja analüüsitud kindla territooriumi elanike tervise ja heaolu seisundit ning neid mõjutavaid tegureid;

10) tervisemõjur – sotsiaal-majanduslik, käitumuslik, psühhosotsiaalne või keskkondlik tegur, mis võib omada rahvastiku tervisele soovitavat või ebasoovitavat mõju;

11) tervist toetav teenus – iga teenus, millel on rahvastiku tervisele otsene või kaudne positiivne mõju või mis on vajalik rahvastiku tervise seisundi säilitamiseks.”;

4)paragrahvi 8 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahv 9 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvid 10 ja 11 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 10. Kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuste ühiselt täidetavad ülesanded on:

- 1) elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna kujundamine;
- 2) maakonna või piirkonna tervise- ja heaoluprofiili koostamine ning selles sisalduva teabega arvestamine maakonna või piirkondliku arengustrateegia koostamisel;
- 3) rahvastiku tervist toetavate tegevuste elluviimine ja tervist toetavate teenuste pakkumine maakonnas või piirkonnas vähemalt tervise- ja heaoluprofiilis kajastatud prioriteetsete tervise- ja heaoluprofiili ohjamiseks;
- 4) riiklike rahvatervisealaste tegevuste toetamine maakonnas või piirkonnas;
- 5) maakondlikul või piirkondlikul tasandil rahvatervise ja sellega tihedalt seotud valdkondade juhtimiseks vajalike võrgustike loomine ja nende töö korraldamine.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded on:

- 1) tervisekaitsealaste õigusaktide täitmise korraldamine ja nende järgimise kontrollimine kohaliku omavalitsuse maa-alal;
- 2) elanikkonna haiguste ennetamisele ja tervise edendamisele suunatud tegevuse korraldamine kohaliku omavalitsuse maa-alal.

§ 11. Tervise- ja heaoluprofiil

(1) Tervise- ja heaoluprofiilis esitatakse järgmine teave:

- 1) haldusüksuse või piirkonna elanike üldandmed ning ülevaade haldusüksuse või piirkonna rahvastiku tervise ja heaolu seisundist ning tervise- ja heaoluprofiilist;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud andmete analüüs;
- 3) kokkuvõtte haldusüksuse või piirkonna prioriteetsetest tervise- ja heaolunäitajatest ning peamistest tervise- ja heaoluprofiilist.

(2) Tervise- ja heaoluprofiili koostaja uuendab tervise- ja heaoluprofiili vähemalt kord nelja aasta jooksul.”;

7)paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 2 nimetatud tervise- ja heaoluprofiil tuleb kohaliku omavalitsuse üksustel koostada hiljemalt 2019. aasta 15. jaanuariks.”.

§ 55. Ravikindlustuse seaduse muutmine

Ravikindlustuse seaduse § 57 lõikes 3 asendatakse sõna „maavanema” sõnadega „kohaliku omavalitsuse üksuse”.

10. peatükk MAAKONDLIKE VALIMISTE KORRALDAMISE VALDKONNA SEADUSED

§ 56. Euroopa Parlamendi valimise seaduse muutmine

Euroopa Parlamendi valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 8 lõike 2 punktist 3 jäetakse välja sõnad „, maakonnas, Tallinnas, Tartu linnas”;

2)paragrahvi 9 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Euroopa Parlamendi valimisi korraldavad:

- 1) riigi valimisteestus;
- 2) valla- ja linnasekretärid;
- 3) jaoskonnakomisjonid;
- 4) hääletelugemiskomisjonid.

(2) Riigi valimisteestuse moodustamise kord sätestatakse Riigikogu valimise seaduses.

(3) Valla- ja linnasekretäri ametisse nimetamise ja asendamise kord sätestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses.

(4) Valla või linna hääletelugemiskomisjoni ülesandeid Euroopa Parlamendi valimistel täidab kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses sätestatud korras moodustatud valla või linna valimiskomisjon.

(5) Valimisi korraldab isik ja teda abistav isik ei saa olla samal ajal erakonna või üksikkandidaadi volitatud esindaja või kandidaat.

(6) Valimisi korraldab isik peab olema hääletamisõiguslik käesoleva seaduse § 4 lõigete 1–3 kohaselt ja valdama eesti keelt.

(7) Valimisi korraldavad isik ja teda abistav isik on oma ülesandeid täites sõltumatu ja ta ei või agiteerida erakonna ega kandidaadi poolt ega vastu.

(8) Valimisi korraldaval isikul, valla- või linnavalitsuse ametnikul või töötajal või muul isikul on õigus saada tasu valimiste korraldamisega seotud ülesannete täitmise eest.”;

3)paragrahvi 10 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) jaotab kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kooskõlastatult Vabariigi Valimiskomisjoniga valimiste korraldamiseks eraldatud raha ning kehtestab valla- ja linnasekretäreidele ning jaoskonnakomisjonidele eraldatud raha kasutamise korra.”;

4)paragrahvi 10 lõiget 2 täiendatakse punktidega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„5¹) kehtestab valimisvahendite ja väljaspool elukohta hääletanud valijate hääletamissedelitega ümbrike jaoskonnakomisjonidele edastamise korra ning jaotuspiirkonnad;

5²) kehtestab valimisvahendite kasutamise ja säilitamise korra.”;

5)paragrahv 11 tunnistatakse kehtetuks;

6)seadust täiendatakse §-ga 11¹ järgmises sõnastuses:

„§ 11¹. Valla- ja linnasekretäri pädevus

(1) Valla- või linnasekretäri ülesanne on korraldada valimised vallas või linnas, juhendada jaoskonnakomisjone ja täita muid käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

(2) Ülesannete täitmiseks valla- ja linnasekretär:

1) annab jaoskonnakomisjonidele täitmiseks kohustuslikke juhiseid;

2) otsustab jaoskonnakomisjoni kulud, lähtudes riigi valimisteenistuse jaotatud vahendite suurusest;

3) otsustab jaoskonnakomisjoni liikme tasustamise jaoskonnakomisjoni esimehe ettepanekul;

4) otsustab häältelugemiskomisjoni liikme tasustamise.

(3) Valla- või linnasekretäri teenindamise korraldab valla- või linnavalitsus.”;

7)paragrahvi 16 lõike 1 teises lauses ja § 57 lõikes 12 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuht” sõnadega „valla- või linnasekretär” vastavas käändes;

8)paragrahvi 17 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Valla- või linnasekretär võib volitada käesolevas peatükis sätestatud valla- või linnasekretäri ülesandeid täitma valla- või linnavalitsuse või selle allasutuse ametniku või töötaja, teavitades sellest rahvastikuregistri vastutavat töötajat.

(5) Käesolevas peatükis sätestatud valla- ja linnasekretäri toimingute peale võib esitada kaebuse oma elukohajärgsele halduskohtule.”;

9)paragrahvi 32 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõnad „valimiskomisjone” sõnadega „valla- ja linnasekretäre”;

10)paragrahvi 37 lõike 2 punktis 1 ja § 40 lõikes 1 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuhi” sõnadega „riigi valimisteenistuse”;

11)paragrahvi 40 lõikes 3 asendatakse sõnad „Maakonna valimisjuht, välja arvatud Harju maakonna valimisjuht ja Tartu maakonna valimisjuht,” sõnadega „Riigi valimisteenistus”;

12)paragrahvi 47 lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletanud valija hääletamissedeliga ümbrik tuleb edastada valija elukohajärgsele jaoskonnakomisjonile hiljemalt valimispäevale eelneval päeval.

(2) Jaoskonnakomisjon pakib valijate hääletamissedelitega ümbrikud valdade ja linnade kaupa ning edastab need valla- või linnasekretäreile, kes edastab need riigi valimisteenistusele käesoleva seaduse § 10 lõike 2 punkti 5¹ alusel kehtestatud korra kohaselt.

(3) Valla- või linnasekretär edastab käesoleva seaduse § 10 lõike 2 punkti 5¹alusel kehtestatud korra kohaselt saadud oma valla või linna valijate hääletamissedelitega ümbrikud asjaomastele jaoskonnakomisjonidele.”;

13)paragrahvi 54 lõiked 4–6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemused teeb kindlaks Tallinna linna häältelugemiskomisjon.

(5) Riigi valimisteenistus edastab alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedeleid käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud häältelugemiskomisjonile hiljemalt teisel päeval enne valimispäeva.

(6) Ümbrikud alaliselt välisriigis elavate hääletajate hääletamissedelitega avatakse valimispäeval hääletamistulemuste kindlakstegemiseks.”;

14)paragrahvi 58 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Häälte lugemist korraldab ja hääletamissedeli kehtivuse üle otsustab Tallinna linna häältelugemiskomisjon.

(2) Alaliselt välisriigis elavate valijate häälte lugemist alustab häältelugemiskomisjon käesoleva seaduse §-s 56 ettenähtud ajal. Ümbrike avamise juures peab viibima vähemalt kolm häältelugemiskomisjoni liiget, sealhulgas Tallinna linna valimiskomisjoni esimees.

(3) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedeleid sisaldavad sisemised ümbrikud avatakse ja hääletamissedelite välisküljele pannakse pitsati jäljend.

(4) Häältelugemiskomisjon teeb hääletamissedelite alusel kindlaks hääletamisest osavõtnud alaliselt välisriigis elavate valijate arvu, kehtetuks tunnistatud hääletamissedelite arvu ning kandidaatidele ja erakondadele antud häälte arvu. Hääletamissedeli kehtetuks tunnistamisel järgitakse käesoleva seaduse § 57 lõigetes 8 ja 9 ettenähtut.

(5) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemuste kindlakstegemise kohta koostatakse vormikohane protokoll, millele kirjutab alla Tallinna linna valimiskomisjoni esimees. Protokollile märgitakse selle koostamise kuupäev ja kellaaeg.

(6) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemused tehakse kindlaks avalikult, arvestades käesoleva seaduse § 57 lõikes 13 ettenähtud piiranguid.”;

15)paragrahvi 59 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 59. Hääletamistulemuste kindlakstegemine vallas ja linnas

(1) Häälte lugemist korraldab ja hääletamissedeli kehtivuse üle otsustab käesoleva seaduse § 9 lõikes 4 sätestatud häältelugemiskomisjon.”;

16)paragrahvi 59 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Valla või linna hääletamistulemuste kohta koostab häältelugemiskomisjon protokoll, mille allkirjastab valla või linna valimiskomisjoni esimees. Protokollile märgitakse selle koostamise kuupäev ja kellaaeg.”;

17)paragrahvi 60 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kõigilt valla- või linnasekretäridelt laekunud valla ja linna hääletamistulemuste ning alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemuste protokoll, ning elektrooniliselt hääletanud valijate hääletamistulemuste alusel teeb Vabariigi Valimiskomisjon kindlaks valijate nimekirjadesse kantud valijate arvu, hääletamissedeli saanud valijate arvu, hääletamisest osavõtnud valijate arvu, kehtetute hääletamissedelite arvu ning kandidaatidele ja erakondadele antud häälte arvu.”;

18)paragrahvi 71 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui Vabariigi Valimiskomisjon või Riigikohus on tunnistanud valimisjaoskonna, valla, linna või valimisringkonna hääletamistulemused kehtetuks, määrab Vabariigi Valimiskomisjon uue valimispäeva ja asjaomasel valimisjaoskonnas, vallas, linnas või valimisringkonnas korraldatakse kordushääletamine.”;

19)paragrahvi 77¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Valla- või linnasekretär säilitab hääletamissedeleid ühe kuu jooksul valimispäevast arvates. Pärast nimetatud tähtaja möödumist, kuid mitte enne, kui esitatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused, korraldab valla- või linnasekretär hääletamissedelite hävitamise ning dokumenteerib selle.”;

20)paragrahvi 77¹ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Valimisvahendite säilitamise valimistevahelisel perioodil vallas ja linnas korraldab valla- ja linnavalitsus.”.

§ 57. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolust teatab volikogu esimees või aseesimees, nende puudumise korral vallavanem või linnapea valla või linna valimiskomisjonile kolme päeva jooksul.

(3) Valla või linna valimiskomisjon määrab oma otsusega kooskõlastatult riigi valimisteenistusega valimispäeva viie päeva jooksul arvates käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saamisest. Valimised toimuvad hiljemalt 30. päeval pärast valla või linna valimiskomisjoni otsuse jõustumist. Volikogu täiendavate valimiste päev on pühapäev.”;

2)paragrahvi 4 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul määrab valla või linna valimiskomisjon oma otsusega kooskõlastatult riigi valimisteenistusega valimispäeva kümne päeva jooksul arvates Vabariigi Valitsuse määruse jõustumisest haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta. Valimised toimuvad varemalt 90. päeval pärast valimiste väljakuulutamist. Valimiste päev on pühapäev.”;

3)paragrahvi 11 lõikes 4 asendatakse sõnad „asjaomasele maavanemale või maavanematele” sõnadega „valdkonna eest vastutavale ministrile”;

4)paragrahvi 12 lõike 2 punktist 3 jäetakse välja tekstiosa „, maakonnas”;

5)paragrahvi 14 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Valla ja linna valimiskomisjonil on vähemalt viis liiget.”;

6)paragrahvi 15 lõike 2 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 17 lõikes 3 asendatakse sõnad „asjaomasele maavanemale või asjaomastele maavanematele” sõnadega „valdkonna eest vastutavale ministrile”;

8)paragrahvi 18 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohaliku omavalitsuse volikogu valimisi korraldavad:

- 1) riigi valimisteenistus;
- 2) valla- ja linnasekretärid;
- 3) jaoskonnakomisjonid.

(2) Riigi valimisteenistuse moodustamise kord sätestatakse Riigikogu valimise seaduses.

(3) Valla- ja linnasekretäri ametisse nimetamise ja asendamise kord sätestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses.

(4) Valimisi korraldab isik ja teda abistav isik ei saa olla samal ajal erakonna, valimisliidu või üksikkandidaadi volitatud esindaja või kandidaat.

(5) Valimisi korraldab isik peab olema hääletamisõiguslik kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel ja valdama eesti keelt. Valimisi korraldava isiku püsiv elukoht ei pea olema selles vallas või linnas.

(6) Valimisi korraldab isik ja teda abistav isik on oma ülesandeid täites sõltumatu ja ta ei või agiteerida erakonna, valimisliidu ega kandidaadi poolt ega vastu.

(7) Valimisi korraldaval isikul, valla- või linnavalitsuse ametnikul või töötajal või muul isikul on õigus saada tasu valimiste korraldamisega seotud ülesannete täitmise eest.”;

9)paragrahvi 19 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) jaotab kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kooskõlastatult Vabariigi Valimiskomisjoniga valimiste korraldamiseks eraldatud raha ning kehtestab valla- ja linnasekretäridele ning jaoskonnakomisjonidele eraldatud raha kasutamise korra.”;

10)paragrahvi 19 lõiget 2 täiendatakse punktidega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„5¹) kehtestab valimisvahendite ja väljaspool elukohta hääletanud valijate hääletamissedelitega ümbriki jaoskonnakomisjonidele edastamise korra ning jaotuspiirkonnad;
5²) kehtestab valimisvahendite kasutamise ja säilitamise korra;”;

11)paragrahv 20 tunnistatakse kehtetuks;

12)seadust täiendatakse §-ga 20¹järgmises sõnastuses:

„§ 20¹. Valla- ja linnasekretäri pädevus

(1) Valla- ja linnasekretäri ülesanne on korraldada valimised vallas ja linnas, juhendada jaoskonnakomisjone ning täita muid käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

(2) Ülesannete täitmiseks valla- ja linnasekretär:

- 1) annab jaoskonnakomisjonidele täitmiseks kohustuslikke juhiseid;
- 2) otsustab jaoskonnakomisjoni kulud;
- 3) otsustab jaoskonnakomisjoni liikme tasustamise jaoskonnakomisjoni esimehe ettepanekul.

(3) Valla- ja linnasekretäri teenindamise korraldab valla- või linnavalitsus.”;

13)paragrahvi 23²lõike 1 teises lauses asendatakse sõnad „maakonna valimisjuhi” sõnadega „valla- või linnasekretäri”;

14)paragrahvi 24 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Valla- või linnasekretär võib volitada käesolevas peatükis sätestatud valla- või linnasekretäri ülesandeid täitma valla- või linnavalitsuse või selle allasutuse ametniku või töötaja, teavitades sellest rahvastikuregistri vastutavat töötajat.

(5) Käesolevas peatükis sätestatud valla- ja linnasekretäri toimingute peale võib esitada kaebuse oma elukohajärgsele halduskohtule.”;

15)paragrahvi 39 lõikes 1 ja lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõnad „Valla või linna valimiskomisjon” sõnadega „Valla- või linnasekretär”;

16)paragrahvi 39 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Valla- või linnasekretär teavitab kõigist valla või linna kandidaatide koondnimekirja ja ülelinnalise nimekirja parandustest ja muudatustest viivitamata riigi valimisteenistust. Riigi valimisteenistus teavitab parandustest ja muudatustest teisi valla- või linnasekretäre. Valla- või linnasekretär teeb kõikide volikogude liikmekandidaatide nimekirja asjakohased parandused ja muudatused. Kandidaatide nimekirju ei muudeta pärast 13. päeva enne valimispäeva.”;

17)paragrahvi 44 lõike 2 punktis 1 ja § 47 lõikes 1 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuhi” sõnadega „riigi valimisteenistus”;

18)paragrahvi 47 lõikes 3 asendatakse sõnad „Maakonna valimisjuht, välja arvatud Harju maakonna valimisjuht ja Tartu maakonna valimisjuht,” sõnadega „Riigi valimisteenistus”;

19)paragrahvi 53 lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletanud valija hääletamissedeliga ümbrik tuleb edastada valija elukohajärgsele jaoskonnakomisjonile hiljemalt valimispäevale eelneval päeval.

(2) Jaoskonnakomisjon pakib valijate hääletamissedelitega ümbrikud valdade ja linnade kaupa ning edastab need valla- või linnasekretärile, kes edastab need riigi valimisteenistusele käesoleva seaduse § 19 lõike 2 punkti 5¹alusel kehtestatud korra kohaselt.

(3) Valla- või linnasekretär edastab käesoleva seaduse § 19 lõike 2 punkti 5¹alusel kehtestatud korra kohaselt saadud oma valla või linna valijate hääletamissedelitega ümbrikud asjaomastele jaoskonnakomisjonidele.”;

20)paragrahvi 57 lõike 6 esimeses lauses asendatakse sõna „maavanema” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministri või valitsusasutuse”;

21)paragrahvi 58 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Valla- või linnavalitsuse, valla ja linna valimiskomisjoni, valla- ja linnasekretäri ning jaoskonnakomisjoni kulud kaetakse valla- või linnaeelarvest.

(2) Riigi valimisteenistuse kulud kaetakse riigieelarvest.”;

22)paragrahvi 70²lõigetes 1 ja 4 asendatakse sõnad „valla või linna valimiskomisjon” sõnadega „valla- või linnasekretär”;

23)paragrahvi 70²täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Valimisvahendite säilitamise valimistevahelisel perioodil vallas ja linnas korraldab valla- ja linnavalitsus.”.

§ 58. Rahvahääletuse seaduse muutmine

Rahvahääletuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) tunnistada hääletamistulemused jaoskonnas, vallas, linnas või riigis kehtetuks või tunnistada elektroonilise hääletamise tulemused kehtetuks täies ulatuses või osaliselt ning korraldada kordushääletamine, kui seadusrikkumine mõjutab või võis mõjutada hääletamistulemusi oluliselt;”;

2)paragrahvi 13 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hääletamist korraldavad:

- 1) riigi valimisteenistus;
- 2) valla- ja linnasekretärid;
- 3) jaoskonnakomisjonid;
- 4) häältelugemiskomisjonid.

(2) Riigi valimisteenistuse moodustamise kord sätestatakse Riigikogu valimise seaduses.

(3) Valla- ja linnasekretäri ametisse nimetamise ja asendamise kord sätestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses.

(4) Valla või linna häältelugemiskomisjoni ülesandeid rahvahääletusel täidab kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses sätestatud korras moodustatud valla või linna valimiskomisjon.

(5) Hääletamist korraldab isik peab olema hääletamisõiguslik käesoleva seaduse § 2 lõigete 2 ja 3 kohaselt ning valdama eesti keelt.

(6) Hääletamist korraldab isik ja teda abistav isik on oma ülesandeid täites sõltumatu ja tal on keelatud agiteerida rahvahääletusele pandud küsimuses poolt või vastu hääletama või rahvahääletusel osalema või sellest loobuma.

(7) Hääletamist korraldaval isikul, valla- või linnavalitsuse ametnikul või töötajal või muul isikul on õigus saada tasu valimiste korraldamisega seotud ülesannete täitmise eest.”;

3)paragrahvi 14 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) jaotab kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kooskõlastatult Vabariigi Valimiskomisjoniga rahvahääletuse korraldamiseks eraldatud raha ning kehtestab valla- ja linnasekretäridele ning jaoskonnakomisjonidele eraldatud raha kasutamise korra;”;

4)paragrahvi 14 lõiget 2 täiendatakse punktidega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„5¹) kehtestab valimisvahendite ja väljaspool elukohta hääletanud hääletajate hääletamissedelitega ümbrike jaoskonnakomisjonidele edastamise korra ning jaotuspiirkonnad;

5²) kehtestab valimisvahendite kasutamise ja säilitamise korra;”;

5)paragrahv 15 tunnistatakse kehtetuks;

6)seadust täiendatakse §-ga 15¹ järgmises sõnastuses:

„§ 15¹. Valla- ja linnasekretäri pädevus

(1) Valla- või linnasekretäri ülesanne on korraldada hääletamine vallas või linnas, juhendada jaoskonnakomisjone ja täita muid käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

(2) Ülesannete täitmiseks valla- või linnasekretär:

- 1) annab jaoskonnakomisjonidele täitmiseks kohustuslikke juhiseid;

- 2) otsustab jaoskonnakomisjoni kulud, lähtudes riigi valimisteenistuse jaotatud vahendite suuruselt;
- 3) otsustab jaoskonnakomisjoni liikme tasustamise jaoskonnakomisjoni esimehe ettepanekul;
- 4) otsustab häältelugemiskomisjoni liikme tasustamise.

(3) Valla- või linnasekretäri teenindamise korraldab valla- või linnavalitsus.”;

7)paragrahvi 20 lõike 1 teises lauses ja § 50 lõikes 12 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuht” sõnadega „valla- või linnasekretär” vastavas käändes;

8)paragrahvi 21 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Valla- või linnasekretär võib volitada käesolevas peatükis sätestatud valla- või linnasekretäri ülesandeid täitma valla- või linnavalitsuse või selle allasutuse ametniku või töötaja, teavitades sellest rahvastikuregistri vastutavat töötajat.

(5) Käesolevas peatükis sätestatud valla- ja linnasekretäri toimingute peale võib esitada kaebuse oma elukohajärgsele halduskohtule.”;

9)paragrahvi 31 lõike 2 punkti 1 esimeses lauses ja § 34 lõikes 1 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuhi” sõnadega „riigi valimisteenistuse”;

10)paragrahvi 34 lõikes 3 asendatakse sõnad „Maakonna valimisjuht, välja arvatud Harju maakonna valimisjuht ja Tartu maakonna valimisjuht,” sõnadega „Riigi valimisteenistus”;

11)paragrahvi 41 lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletanute hääletamisedeliga ümbrik tuleb edastada hääletaja elukohajärgsele jaoskonnakomisjonile hiljemalt rahvahääletuse päevale eelneval päeval.

(2) Jaoskonnakomisjon pakib hääletajate hääletamisedelitega ümbrikud valdade ja linnade kaupa ning edastab need valla- või linnasekretärile, kes edastab need riigi valimisteenistusele käesoleva seaduse § 14 lõike 2 punkti 5¹ alusel kehtestatud korra kohaselt.

(3) Valla- või linnasekretär edastab käesoleva seaduse § 14 lõike 2 punkti 5¹ alusel kehtestatud korra kohaselt saadud oma valla või linna hääletajate hääletamisedelitega ümbrikud asjaomastele jaoskonnakomisjonidele.”;

12)paragrahvi 48 lõiked 4–7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Alaliselt välisriigis elavate hääletajate hääletamistulemused teeb kindlaks Tallinna linna häältelugemiskomisjon.

(5) Riigi valimisteenistus edastab alaliselt välisriigis elavate hääletajate hääletamisedelid käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud häältelugemiskomisjonile hiljemalt teisel päeval enne rahvahääletuse päeva.

(6) Ümbrikud alaliselt välisriigis elavate hääletajate hääletamisedelitega avatakse rahvahääletuse päeval hääletamistulemuste kindlakstegemiseks.

(7) Riigi valimisteenistus edastab ajutiselt välisriigis viibivate hääletajate hääletamisedelitega ümbrikud valla- ja linnasekretäride kaudu hiljemalt rahvahääletuse päevale eelneval päeval jaoskonnakomisjonidele, kus sedeleid arvestatakse hääletamistulemuste kindlakstegemisel käesoleva seaduse § 41 lõigete 4–7 kohaselt.”;

13)paragrahvi 52 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Häälte lugemist korraldab ja hääletamisedeli kehtivuse üle otsustab Tallinna linna häältelugemiskomisjon.

(2) Alaliselt välisriigis elavate hääletajate häälte lugemist alustab häältelugemiskomisjon rahvahääletuse päeval varemalt kell 18.00. Ümbrike avamise juures peab viibima vähemalt kolm häältelugemiskomisjoni liiget, sealhulgas Tallinna linna valimiskomisjoni esimees.”;

14)paragrahvi 52 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Alaliselt välisriigis elavate hääletajate hääletamistulemuste kindlakstegemise kohta koostatakse vormikohane protokoll, millele kirjutab alla Tallinna linna valimiskomisjoni esimees. Protokollile märgitakse selle koostamise kuupäev ja kellaaeg.”;

15)paragrahvi 53 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 53. Hääletamistulemuste kindlakstegemine vallas ja linnas

(1) Häälte lugemist korraldab ja hääletamisedeli kehtivuse üle otsustab käesoleva seaduse § 13 lõikes 4 sätestatud häältelugemiskomisjon.”;

16)paragrahvi 53 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Valla või linna hääletamistulemuste kohta koostab hääletelugemiskomisjon protokoll, mille allkirjastab valla või linna valimiskomisjoni esimees. Protokoll märgitakse selle koostamise kuupäev ja kellaeg.”;

17)paragrahvi 54 lõikes 1 asendatakse sõnad „Kõigilt maakonna valimisjuhtidelt saadud maakonna” sõnadega „Kõigilt valla- ja linnasekretäridelt laekunud valla ja linna”;

18)paragrahvi 61 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui Vabariigi Valimiskomisjon või Riigikohus on tunnistanud jaoskonna, valla, linna või riigi hääletamistulemused kehtetuks, määrab Vabariigi Valimiskomisjon uue rahvahääletuse päeva ja asjaomas jaoskonnas, vallas või linnas või riigis korraldatakse kordushääletamine.”;

19)paragrahvi 64¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Valla- või linnasekretär säilitab hääletamissedelid ühe kuu jooksul rahvahääletuse päevast arvates. Pärast nimetatud tähtaja möödumist, kuid mitte enne, kui esitatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused, korraldab valla- või linnasekretär hääletamissedelite hävitamise ning dokumenteerib selle.”;

20)paragrahvi 64¹ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Valimisvahendite säilitamise valimiste ja rahvahääletuste vahelisel perioodil vallas või linnas korraldab valla- või linnavalitsus.”.

§ 59. Riigikogu valimise seaduse muutmine

Riigikogu valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 9 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) tunnistada hääletamistulemused valimisjaoskonnas, vallas, linnas, valimisringkonnas või riigis kehtetuks või tunnistada elektroonilise hääletamise tulemused kehtetuks täies ulatuses või osaliselt ning korraldada kordushääletamine, kui seadusrikkumine mõjutas või võis mõjutada hääletamistulemusi oluliselt.”;

2)paragrahvi 13 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigikogu valimisi korraldavad:

- 1) riigi valimisteenistus;
- 2) valla- ja linnasekretärid;
- 3) jaoskonnakomisjonid;
- 4) hääletelugemiskomisjonid.

(2) Valla- ja linnasekretäri ametisse nimetamise ja asendamise kord sätestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses.

(3) Valla või linna hääletelugemiskomisjoni ülesandeid Riigikogu valimistel täidab kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses sätestatud korras moodustatud valla või linna valimiskomisjon.

(4) Valimisi korraldava isik ja teda abistav isik ei saa olla samal ajal erakonna või üksikkandidaadi volitatud esindaja või kandidaat.

(5) Valimisi korraldava isik peab olema hääletamisõiguslik käesoleva seaduse § 4 lõigete 1–3 kohaselt ja valdama eesti keelt.

(6) Valimisi korraldava isik ja teda abistav isik on oma ülesandeid täites sõltumatu ja ta ei või agiteerida erakonna ega kandidaadi poolt ega vastu.

(7) Valimisi korraldaval isikul, valla- või linnavalitsuse ametnikul või töötajal või muul isikul on õigus saada tasu valimiste korraldamisega seotud ülesannete täitmise eest.”;

3)paragrahvi 15 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) jaotab kohaliku omavalitsuse üksuste vahel kooskõlastatult Vabariigi Valimiskomisjoniga valimiste korraldamiseks eraldatud raha ning kehtestab valla- ja linnasekretäridele ning jaoskonnakomisjonidele eraldatud raha kasutamise korra.”;

4)paragrahvi 15 lõiget 2 täiendatakse punktidega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„5¹) kehtestab valimisvahendite ja väljaspool elukohta hääletanud valijate hääletamissedelitega ümbrike jaoskonnakomisjonidele edastamise korra ning jaotuspiirkonnad;
5²) kehtestab valimisvahendite kasutamise ja säilitamise korra;”;

5)paragrahvid 16 ja 17 tunnistatakse kehtetuks;

6)seadust täiendatakse §-ga 17¹ järgmises sõnastuses:

„§ 17¹. Valla- ja linnasekretäri pädevus

(1) Valla- või linnasekretäri ülesanne on korraldada valimised vallas või linnas, juhendada jaoskonnakomisjone ja täita muid käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

(2) Ülesannete täitmiseks valla- või linnasekretär:

- 1) annab jaoskonnakomisjonidele täitmiseks kohustuslikke juhiseid;
- 2) otsustab jaoskonnakomisjoni kulud, lähtudes riigi valimisteenistuse jaotatud vahendite suurusest;
- 3) otsustab jaoskonnakomisjoni liikme tasustamise jaoskonnakomisjoni esimehe ettepanekul;
- 4) otsustab häältelugemiskomisjoni liikme tasustamise.

(3) Valla- või linnasekretäri teenindamise korraldab valla- või linnavalitsus.”;

7)paragrahvi 19³ lõike 1 teises lauses, § 48⁷ lõikes 2 ja § 57 lõikes 12 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuht” sõnadega „valla- või linnasekretär” vastavas käändes;

8)paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Valla- või linnasekretär võib volitada käesolevas peatükis sätestatud valla- või linnasekretäri ülesandeid täitma valla- või linnavalitsuse või selle allasutuse ametniku või töötaja, teavitades sellest rahvastikuregistri vastutavat töötajat.

(5) Käesolevas peatükis sätestatud valla- ja linnasekretäri toimingute peale võib esitada kaebuse oma elukohajärgsele halduskohtule.”;

9)paragrahvi 33 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna „valiskomisjone” sõnadega „valla- ja linnasekretäre”;

10)paragrahvi 38 lõike 2 punkti 1 esimeses lauses ja § 41 lõikes 1 asendatakse sõnad „maakonna valimisjuhi” sõnadega „riigi valimisteenistus”;

11)paragrahvi 41 lõikes 3 asendatakse sõnad „Maakonna valimisjuht, välja arvatud Harju maakonna valimisjuht ja Tartu maakonna valimisjuht,” sõnadega „Riigi valimisteenistus”;

12)paragrahvi 48 lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletanud valija hääletamissedeliga ümbrik tuleb edastada valija elukohajärgsele jaoskonnakomisjonile hiljemalt valimispäevale eelneval päeval.

(2) Jaoskonnakomisjon pakib valijate hääletamissedelitega ümbrikud valdade ja linnade kaupa ning edastab need valla- või linnasekretärile, kes edastab need riigi valimisteenistusele käesoleva seaduse § 15 lõike 2 punkti 5¹ alusel kehtestatud korra kohaselt.

(3) Valla- või linnasekretär edastab käesoleva seaduse § 15 lõike 2 punkti 5¹ alusel kehtestatud korra kohaselt saadud oma valla või linna valijate hääletamissedelitega ümbrikud asjaomastele jaoskonnakomisjonidele.”;

13)paragrahvi 55 lõiked 4–6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemused teeb kindlaks Tallinna linna häältelugemiskomisjon.

(5) Riigi valimisteenistus edastab alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedelid käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud häältelugemiskomisjonile hiljemalt teisel päeval enne valimispäeva.

(6) Ümbrikud alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedelitega avatakse valimispäeval hääletamistulemuste kindlakstegemiseks.”;

14)paragrahvi 59 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Häälte lugemist korraldab ja hääletamissedeli kehtivuse üle otsustab Tallinna linna häältelugemiskomisjon.

(2) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääle lugemist alustab hääletugemiskomisjon valimispäeval varemalt kell 18.00. Ümbrike avamise juures peavad viibima vähemalt kolm hääletugemiskomisjoni liiget, sealhulgas Tallinna linna valimiskomisjoni esimees.

(3) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamissedeleid sisaldavad sisemised ümbrikud avatakse ja hääletamissedelite välisküljele pannakse pitsati jäljend.

(4) Hääletugemiskomisjon teeb hääletamissedelite alusel iga valimisringkonna kohta kindlaks hääletamisest osavõtnud alaliselt välisriigis elavate valijate arvu, kehtetuks tunnistatud hääletamissedelite arvu ning kandidaatidele ja erakondadele antud hääle arvu. Hääletamissedeli kehtetuks tunnistamisel järgitakse käesoleva seaduse § 57 lõigetes 8 ja 9 sätestatut.

(5) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemusi ei avaldata enne kella 20.00.

(6) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemuste kindlakstegemise kohta koostatakse iga valimisringkonna kohta vormikohane protokoll, millele kirjutab alla Tallinna linna valimiskomisjoni esimees. Protokollile märgitakse selle koostamise kuupäev ja kellaeg.

(7) Alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemused tehakse kindlaks avalikult. Hääle lugemise juures viibiv isik peab täitma hääletugemiskomisjoni liikme suulisi korraldusi. Hääle lugemise juures viibiv isik ei või hääle lugemise ruumi kaasa võtta sidevahendeid ega lahkuda sealt enne kella 20.00.”;

15)paragrahvi 60 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 60. Hääletamistulemuste kindlakstegemine vallas ja linnas

(1) Hääle lugemist korraldab ja hääletamissedeli kehtivuse üle otsustab käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 sätestatud hääletugemiskomisjon.”;

16)paragrahvi 60 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Valla või linna, Tallinnas iga valimisringkonna hääletamistulemuste kohta koostab hääletugemiskomisjon protokoll, mille allkirjastab valla või linna valimiskomisjoni esimees.”;

17)paragrahvi 61 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kõigilt valla- või linnasekretäridelt laekunud valla ja linna hääletamistulemuste ning alaliselt välisriigis elavate valijate hääletamistulemuste protokollide ning elektrooniliselt hääletanud valijate hääletamistulemuste alusel teeb Vabariigi Valimiskomisjon valimisringkondade kaupa kindlaks valijate nimekirjadesse kantud valijate arvu, hääletamissedeli saanud valijate arvu, hääletamisest osavõtnud valijate arvu, kehtetute hääletamissedelite arvu ning kandidaatidele ja erakondadele antud hääle arvu.”;

18)paragrahvi 73 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui Vabariigi Valimiskomisjon või Riigikohus on tunnistanud valimisjaoskonna, valla, linna, valimisringkonna või riigi hääletamistulemused kehtetuks, määrab Vabariigi Valimiskomisjon uue valimispäeva ja asjaomases valimisjaoskonnas, vallas või linnas, valimisringkonnas või riigis korraldatakse kordushääletamine.”;

19)paragrahvi 77¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Valla- või linnasekretär säilitab hääletamissedelid ühe kuu jooksul valimispäevast arvates. Pärast nimetatud tähtaja möödumist, kuid mitte enne, kui esitatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused, korraldab valla- või linnasekretär hääletamissedelite hävitamise ja dokumenteerib selle.”;

20)paragrahvi 77¹ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Valimisvahendite säilitamise valimistevahelisel perioodil vallas ja linnas korraldab valla- ja linnavalitsus.”.

11. peatükk JÕUSTUMINE

§ 60. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse §-d 18–21 ja 23 jõustuvad 2017. aasta 1. septembril.

(3) Käesoleva seaduse § 26 punktid 1–4, 19–23, 36, 38, 40 ja 42 ning § 49 punkt 20 jõustuvad üldises korras.

(4) Käesoleva seaduse § 48 jõustub 2018. aasta 1. märtsil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees